Nr. 110 (15.189). Ч. 110 (15.189).

Lwów, wtorek 1[illegible]. maja 1939. Львів, вівторок 16. травня 1939.

Opłata pocztowa uiszczona gotówką

Rok LX. Рік LX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ. ВИДАННЯ: А. Б.

DIŁO

Wychodzi codziennie rano.

Редакція и Адміністрація: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10 II. ПОВ.
Телефон Редакції 246-46
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060
" Банку Чеських Легіон Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) 5.00 зол.
чвертьрічно . . . . 15.00 "
піврічно . . . . . . 30.00 "
річно . . . . 60.00 "
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Італія та Німеччина -- нерозривна цілість.

ВЕЛИКА ПРОМОВА МУСОЛІНІЯ В ТОРІНО.

ТОРІНО, ПАТ. Зміст промови Мусолінія на основі телеграми агенції Стефані. В неділю 14. ц. м. вполудне Мусоліні виголосив промову до 120 тисяч мешканців м. Торіно такого змісту:

Пригадуєте собі — заявив Мусоліні — останні слова моєї промови, що я її виголосив в Торіно перед сімома роками. ТОДІ Я ГОВОРИВ: МАШЕРУВАТИ І ТВОРИТИ, А ЯКЩО ВИЯВИТЬСЯ НЕОБХІДНИМ — БОРОТИСЬ І ПЕРЕМАГАТИ. Питаю вас тепер, чи італійський нарід був вірний цим гаслам? (оклики маси: так). Дійсно. Італійський нарід машерував і творив, боровся і перемагав. Боровся і перемагав в обох в Африці з противником, про якого найславніші знавці військових справ гарантували, що є непереможним.

Чуєте? Ці знавці гарантують тепер вічну грізність деяких гарантів. Італійський нарід переміг у боротьбі з коаліцією держав, що приступили до санкцій; з коаліцією, що її змонтувала та Ліга Націй, що спочиває нині безвладна, похоронена без жалю в тому великому марморовому мавзолею, що його збудували для неї над Леманом. Італійський нарід боровся і переміг в Еспанії поруч геройської піхоти ген. Франка проти демо-большевицької коаліції, що її в боротьбі буквально розторощено. ОСЬ СИНТЕЗА ЦИХ СІМОХ РОКІВ: ЗДОБУТТЯ ІМПЕРІЇ, ПРИЛУЧЕННЯ КОРОЛІВСТВА АЛЬБАНІЇ ДО ІТАЛІЇ І ЗРІСТ НАШОЇ МОГУЧОСТИ В УСІХ ДІЛЯНКАХ.

У ХВИЛИНІ, КОЛИ ДО ВАС ГОВОРЮ МІЛЬЙОНИ, А МОЖЕ СОТНІ МІЛЬЙОНІВ ЛЮДЕЙ В УСІХ ЗАКУТИНАХ СВІТА, СТАВЛЯТЬ СОБІ ПИТАННЯ ПІДЛЯГАЮЧИ НАСТРОЯМ ОПТИМІЗМУ АБО ПЕСИМІЗМУ: ЧИ ЗМАГАЄМО ДО МИРУ ЧИ ТЕЖ ДО ВІЙНИ? ЦЕ ПИТАННЯ ВАЖЛИВЕ ДЛЯ ЦІЛОГО СВІТА, АЛЕ ПЕРЕДОВСІМ ДЛЯ ТИХ, ЯКІ В ТЕПЕРІШНІЙ ХВИЛИНІ ВЗЯЛИ НА СЕБЕ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ РІШЕННЯ. НА ЦЕ ПИТАННЯ ВІДПОВІДАЮ: БЕЗСТОРОННЯ І ТВЕРЕЗА ОЦІНКА ПОЛОЖЕННЯ ПОЗВОЛЯЄ СТВЕРДИТИ, ЩО ТЕПЕР НЕМА В ЕВРОПІ ТАКИХ ОБШИРНИХ І ТАКИХ ГОСТРИХ ПРОБЛЄМ, ЩО ОПРАВДУВАЛИ Б ВІЙНУ, ЩО З ЕВРОПЕЙСЬКОЇ ВІЙНИ СТАЛАСЬ БИ В ЛЬОГІЧНІМ ХОДІ ПОДІЙ СВІТОВОЮ ВІЙНОЮ. В ЕВРОПЕЙСЬКІЙ ПОЛІТИЦІ ІСТНУЮТЬ ВУЗЛИ, ДЛЯ РОЗВЯЗКИ ЯКИХ МАБУТЬ НЕ ТРЕБА ВІДКЛИКУВАТИСЯ ДО МЕЧА. ОДНАЧЕ НЕОБХІДНО, ЩОБ ЦІ ВУЗЛИ РАЗ НА ЗАВЖДИ ПЕРЕТЯТО, БО ДЕКОЛИ ТВЕРДА ДІЙСНІСТЬ КРАЩА ВІД ДОВГОТРЕВАЛОЇ НЕПЕВНОСТИ. ЦЕ ПОГЛЯД НЕ ЛИШЕ ІТАЛІЇ, АЛЕ ТАКОЖ НІМЕЧЧИНИ, ОТЖЕ ПОГЛЯД ОСИ.

Вісь Рим—Берлін полягала довгі роки на рівнобіжній лінії двох устроїв і двох революцій. НАСЛІДКОМ ДОГОВОРУ В МІЛЯНО І ВІЙСЬКОВОГО ДОГОВОРУ, ЩО БУДЕ ПІДПИСАНИЙ ЩЕ ЦЬОГО МІСЯЦЯ В БЕРЛІНІ — БУДЕ НЕРОЗДІЛЬНОЮ СПІЛЬНОТОЮ ДВОХ ДЕРЖАВ І ДВОХ НАРОДІВ. Ті, які добачували [illegible] крізь побільшаюче шкло злогадні риси на осі, тепер заклопотані і принижені. Нехай ніхто не пробує піддаватися смішним оманам і нехай ніхто не плекає поверхової казуїстики, бо доктрина фашизму ясна, а моя воля незломна. Так як дотепер і навіть більше ніж дотепер будемо разом з німцями, щоб засвідчити справедливий мир, що є глибоким бажанням усіх народів. Полемістів великих демократій прошу, щоб видали осуд, можливо справедливий, про це становище. БАЖАЄМО МИРУ НЕ ТОМУ, ЩО НАШЕ ВНУТРІШНЄ ПОЛОЖЕННЯ, ЯК ВІДОМО, КАТАСТРОФАЛЬНЕ (маса реагує окликами на іронічні слова промовця). ВІД 18 РОКІВ НАШІ ПРОТИВНИКИ ЖДУТЬ ДАРЕМНО ЦІЄЇ ОСЛАВЛЕНОЇ КАТАСТРОФИ І ДОВГО ЩЕ БУДУТЬ ЇЇ ЖДАТИ. Не кермує теж нами фізичний страх ПЕРЕД ВІЙНОЮ. ЦЕ ПОЧУТТЯ НАМ ЗОВСІМ ЧУЖЕ. Тому теж в елюкубраціях деяких поверхових стратегів зпоза близького кордону говориться про легкий прохід у долину ріки По. Одначе часи Франца І. і Карла VIII. минули безповоротно. Така війна вже неможлива. Чужі наїздники від Талямони до Форново не були в Італії щасливі навіть тоді, коли за ланцюгом Альп не було, як нині, могутнього, суцільного 45-міліонового народу.

Мешканці Пiємонту! У славній історії ваших воєн багато памятних подій, які доказують, що прохід в ролі володарів по італійській землі не є гігієнічний. Одначе тут слід поставити собі питання: чи широму бажанню миру тотальних держав відповідає так щире бажання миру великих демократій? (оклик маси: ні). Це ви відповіли. Якщо йде про мене, обмежуся до заяви, що в теперішньому стані можна про це сумніватися.

В останніх часах мапа трьох континентів змінена. Одначе треба завважити, що ні Японія, ні Німеччина, ні Італія не захопили ні одного квадратового метра землі ні теж ніодного мешканця зпід суверенности великих демократій. Отже чим можна вияснити цю скаженину. Невже великі демократії хотіли б нам говорити, що тут входять у гру моральні скрупули? Чи не знаємо докладно метод, при допомозі яких створені їх імперії і метод, яких ужитають, щоб їх утримати? Не йде про справу територій, але про зовсім що іншого. У Версаю створено систему револьверів, спрямованих проти Німеччини та Італії. Ця система невідклично заломилася. Тепер роблять заходи, щоб цю систему заступити ґарантіями менше або більше пошукуваними, менше або більше односторонніми. Що великі демократії не віддані щиро справі миру, про це доказує незбитий факт, що вони вже почали війну. ЗАХІДНІ ДЕМОКРАТІЇ ОБМАНЮЮТЬ СЕБЕ, ЩО ЗУМІЮТЬ НАС ОСЛАБИТИ, АЛЕ ЦЕ ЛИШЕ ОМАНА. ВІЙНУ ВИГРАЄТЬСЯ НЕ ЛИШЕ ЗОЛОТОМ. БІЛЬШЕ ЗНАЧІННЯ НІЖ ЗОЛОТО МАЄ ВОЛЯ, А ЩЕ БІЛЬШЕ ВІДВАГА. МОГУТНІЙ БЛЬОК 150 МІЛІОНІВ ЛЮДЕЙ, ЩО ШВИДКО РОЗРОСТАЄТЬСЯ І СЯГАЄ ВІД БАЛТІЙСЬКОГО МОРЯ ДО ІНДІЙСЬКОГО ОКЕАНУ, НЕ ДОЗВОЛИТЬ ЗЛОМИТИ СЕБЕ. КОЖНИЙ НАСТУП БУДЕ ДАРЕМНИЙ, БО БУДЕ ВІДБИТИЙ ЗІ ЩЕ БІЛЬШОЮ РІШУЧІСТЮ. ПО РЕВОЛЬВЕРОВІЙ СИСТЕМІ ЗАЛОМИТЬСЯ ТЕЖ СИСТЕМА ҐАРАНТІЙ.

Я мусів вам це заявити, бо це не в фашистівськім стилі викликувати надмірні надії або омани, що розчаровують. Сильний нарід, такий, яким є італійський нарід, любить правду і дійсність. Тому буде для вас ясним, чому збройімося постійно і щораз сильніше, щоб можна було охоронити наш мир і відбити в кожній хвилині кожну агресію, що нам загрожує.

Опісля Мусоліні обговорив внутрішні справи і підкреслив, що „італійський нарід і фашистівський устрій творять нероздільну цілість"

Мін. Каспшицький виїхав до Парижа

ВАРШАВА, ПАТ. МІНІСТР ВІЙСЬКОВИХ СПРАВ ГЕН. ТАДЕЙ КАСПШИЦЬКИЙ ВИЇХАВ 14. Ц. М. В НЕОФІЦІЙНОМУ ХАРАКТЕРІ У ВІЙСЬКОВИХ СПРАВАХ ДО ПАРИЖА.

Відгомін промови Мусолінія в Парижі.

Париж, ПАТ. Паризькі політичні кола приняли промову Мусолінія спокійно. Преса не робить з виступу шефа італійського уряду політичної сензації. Промову Мусолінія поміщує преса на дальших місцях і підкреслює, що ця промова є поміркована формою і змістом. Преса звертає спеціяльну увагу на запевнення Мусолінія, що Німеччина та Італія бажають мира. Це запевнення приняли в Парижі з вдоволенням до відома.

Париж, ПАТ. Париська пополуднева преса звертає в наголовках увагу на два місця з промови Мусолінія: в Европі нема ніякої проблеми, що могла б оправдати війну; Мусоліні домагається одночасно мира і справедливости, але не каже про яку йде справедливість. Якщо відкликатися до коментарів підчас промови — пише „Парі Суар" — то слід підкреслити, що юрба кричала: „Туніс, Корсика, Ніцца". „Тан" у вступній статті зазначує: Мусоліні заявив що не зважаючи на напружене міжнародне положення, нема нічого такого, що могло б оправдати війну. Якщоб це був вислів щирої волі, в що хочемо вірити — пише „Тан" — то в кожному випадку Рим і Берлін мусять признати, що організація обронної системи у Сх. Европі є таким самим далекосяглим вкладом у будову мира, яким на думку Мусолінія і Гітлера є военний італійсько - німецький союз.

В БЕРЛІНІ.

БЕРЛІН, ПАТ. Промову Мусолінія прийняли тут з вдоволенням. На всі місця промови у справі Німеччини звертають спеціяльну увагу. З ПРОМОВИ ВИТЯГАЮТЬ ВИСНОВОК, ЩО ЖИТТЄВІ ІНТЕРЕСИ ІТАЛІЇ Є НЕРОЗРИВНО ЗВЯЗАНІ З ІНТЕРЕСАМИ НІМЕЧЧИНИ.

Деяке розчарування здається викликує [illegible], що Мусоліні не зясував ближче італійсько - німецького договору. Промові Мусолінія, який висловився за „справедливим миром в Европі" преса протиставить останні виступи експонентів західніх демократій, в яких можна запримітити повну відсутність зрозуміння для справ, що стали життєвими для Німеччини та Італії.

В ЛЬОНДОНІ.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Промова Мусолінія не викликала в Льондоні більшого враження. Міродатні чинники не оцінюють цієї прмови негативно і признають, що Мусоліні в першій своїй частині промови був настроєний мирно і розмірно поміркований. В ЛЬОНДОНІ ПРИНЯЛИ З ВДОВОЛЕННЯМ ЗАЯВУ МУСОЛІНІЯ, ЩО НЕМА В ЕВРОПІ ТАКОЇ СПРАВИ, ЗА ЯКУ НЕОБХІДНО БУЛО Б ВЕСТИ ВІЙНУ.

ПРИСИЛАЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ!

У крутіжі подій.

(Від нашого спеціяльного кореспондента.)

Берлін, 10. травня.

Промова мін. Бека у варшавському соймі є тут все ще темою розмов. Щоп[р]авда, не принесла вона несподіванки, бо зі загального тону польської преси можна було вже заздалегідь виміркувати, що Польща не піде ні на крок назустріч німецьким одностороннім вимогам, але сам факт такої, не інакшої офіційної декларації мін. Бека мав свій психологічний вплив. Перекреслив оконечно німецькі сподівання на мирову розвязку необережно викликаного конфлікту. Правда, в німецьких політичних колах все ще говорять, що „Ес зірд ніхт зо гайсс ґегессен, ві ґекохт", але тон цього говорення скептичний. Кінцевий зворот промови мін. Бека, що Польща схильна до чесних переговорів — ні в чому не нарушив засадничого польського становища, яке „а лiміне" відкидає дотеперішні німецькі пропозиції.

Ілюзії щезли, а вслід за цим конфлікт загострюється і мусить дальше загострюватися, тимбільше, що нема престіжевої можливости відвороту. Німецька преса за старим трафаретом з дня на день підвищує тон, цим разом протипольської кампанії, німецька дипломатія напружує всі сили, щоби здобути собі на Сході якнайбільше атутів. В англійських журналістичних колах у Берліні натякають все виразніше на правдоподібність порозуміння Німеччини зі Совітами, при чому цей акт мав статися в Анкарі, де чомусь рівночасно зїхався Пьотьомкін з Папеном, а Вейґан вийшов з нічим... У звязку з цим розповідають про зовсім фантастичні пляни, в яких українська територія мала б бути знову предметом політичної трансакції... Якби не було, дуже вдаряє факт, що ні Гітлер у своїй промові в Райхстаґу, ні німецька преса ні словом не атакують Совітський Союз. Навпаки, в німецькій пресі починають проявлятися голоси, які вже отверто заперечують будьякий німецький інтерес у реституції якоїнебудь української державности. І так, дипломатичний редактор „Берлінер Берзенцайтунґ" твердив 8. ц. м., що Німеччина взагалі не думає про будьякий „похід на Україну" і факт її відречення від концепції Карпатської України мав бути власне підтвердженням тої зміни політичної орієнтації. Коли взяти під увагу характер німецької преси, її ґляйхшальтову залежність від урядово-партійного осередка диспозиції, то такий голос стає тим більше характеристичний. Очевидно, нельогічно було б думати, що Німеччина покинула взагалі всі свої пляни на Сході, але все вказує на це, що ці пляни відсунені на якийсь дальший етап. Коли правда, що Німеччина порозумілася зі Совітами, або дістала від них хочаб зобовязання строгої невтральности, то річ ясна — якусь рекомпенсату за це мусіла дати. Рекомпенсата безумовно речинцева до чергової розгри націоналістичного тоталізму з большевицьким інтернаціоналізмом. Але це прийде пізніше, — може далеко пізніше. Покищо Совіти вибрали, здається, наймудрішу тактику вичікування на оконечну розгру европейських тоталізмів з т. зв. демократіями Заходу. Хтось тут мусить програти і по одній, чи другій стороні можна буде заробити.

Так міркує нині закордонна преса в Берліні, хоч не все обмірковує у своїх кореспонденціях. Бувають речі тактично невиґідні, як бувають також діягнози ризиковні. До таких діягноз належить м. ін. підсказування Німеччині, що хоче відновити стару Австро-Угорщину, очевидно у новій державно-політичній системі. Цю останню комбінацію виправдують дуже характеристичними посуненнями на Балкані, зокрема подіями в Югославії. Загострення сербсько-хорватських відносин дуже нагадує процес розкладу чехо-словацької федерації. Подібно, як нині хорвати, так перед пів роком почínали словаки. Остання подорож югославянського реґента Павла до Риму є мабуть також останньою спробою втримати цілість цієї держави. За яку ціну?... За приступлення разом з Мадярщиною до бльоку „осі"? За признання Адрійського Моря виключно сферою впливів та інтересів Італії?... Відповідь на ці питання повинна прийти скоро, скорше ніж можна було б думати.

А Мадярщина?... Мадярщина слухає Італії, але ніяк не хоче слухати водночас Німеччини... Боїться... протекторату. Мадярщина свідома того, що лежить на шляху німецької дунайської експансії та що на погляд Німеччини повинна всеціло ввійти в орбіту німецьких політичних і господарських інтересів. Про це довго говорив Мусолінієві в Римі Ґерінґ, це категорично заявив мадярській делеґації в Берліні Гітлер. А проте є всі познаки, що Мадярщина не пішла дотепер на всі вимоги Німеччини, а премієр Телекі черговий раз викрутився сіном. Він просився перед Гітлером, подібно як перед двома тижнями просився перед Чяном. Нинішня реакційна Мадярщина, тримаючись засади політичної реасекурації, заявляє вперто, що схильна в усіх напрямках беззастережно співпрацювати з німецько-італійським бльоком за вийнятком... свого північного відтинку. Іншими словами: мадярський уряд виправдується, що не може піти на самогубну політику протиставитись настроям цілого мадярського народу, бо це було б катастрофою режиму. У Мадярщині популярна тільки політика ревіндикації і для неї готов посвятитися цілий мадярський нарід.

Очевидно — це для Німеччини мало. Берлін якщо платить навіть не зі своєї кишені, то вимагає за це реальної вдячности. Вслід за цим Берлін останньою візитою мадярської делеґації не був вдоволений, хоч зрештою ніколи не захоплювався напрямними мадярської політики. Тут твердять, що розмова Гітлера з Телекієм мала багато неприємних для мадяр моментів і велася в ультимативній формі. Вона покінчилася тим, що Телекі випросив собі час на порозуміння з Гортієм та підготування терену для майбутнього політичного переставлення рейок. Оголошене вже розвязання мадярського парляменту та розписання нових виборів мало б бути першим кроком, що дає вільнішу руку урядові, ніби то всеціло залежному від парляменту. Всі ці мадярські вихиляси називають у Берліні одверто крутійством і вмисним затягуванням спільної справи. Тому останні відвідини Рібентропа в Італії мали попри заключення формального політичного і військового договору також проблему Югославії та Мадярщини. У звязку з цим слід рахуватися, що найближчий тиждень буде часом надзвичайно сильного натиску на Мадярщину, щоб вона виконала німецькі вимоги.

Характеристичне, що одною з точок у низці німецьких вимог супроти Мадярщини є немов би також справа карпатоукраїнської території: Німеччині йде про признання цій землі автономії з українським національним змістом так, як це деклярував Німеччині й Італії мадярський уряд ще перед переломовим німецьким рішенням про „дезінтресма" у справі Карпатської України.

Наскільки Вашому кореспондентові вдалося довідатись, мадярський уряд на якусь неокреслену ближче автономію Закарпаття погоджується, але щодо її національного характеру оперує вперто поняттям „волі й національного вияву автохтонного населення". Мадярські журналісти, що приїхали були з делеґацією до Берліна та з ними мав нагоду Ваш кореспондент говорити, були безперечно добре поінформовані. Вони бачать головну перешкоду у здійсненні автономії Закарпаття в українському національно-політичному сенсі, у відсутності українського населення в цій країні. Русинське — так, але українське?... Такого нема". Одно, мовляв, що було українське в Карпатській Україні — це „Січ". Але „Січ" — це „імпортований твір", і — що більше — викликала вона ненависть всього населення Мадярщини до поняття „українець", „український". Ось обєктивно передане мадярське становище.

Нема сумніву, що всіми вище наведеними арґументами послуговувалася також урядова мадярська делеґація в Берліні, предкладаючи одночасно ріжні документи, що мали б свідчити про „русинський", а не український характер Закарпаття. Що вийде з цих „українофільських" — знову політично-калькулятивних берлінських медіяцій, годі передбачити, але є всі дані, щоб дивитися на хід справи доволі скептично.

Цікаве було, що підчас побуту мадярської урядової делеґації в Берліні перебувала тут також делеґація останнього карпатоукраїнського уряду з президентом о. д-ром Волошином на чолі. Приїхала вона сюди на неофіційне запрошення німецьких політичних кол. В деяких сферах питали її про можливости порозуміння з мадярським урядом та про умовини такого порозуміння. У відповіді през. Волошин предложив коротке меморандум, якого зміст дається звести до засади: Карпатська Україна у федерації з Мадярщиною з власним соймом, військом, адміністрацією і т. д.

Наскільки мені вдалося поінформуватись, на цьому суґестії покищо покінчилися. Мадярська делеґація відїхала до Будапешту, през. о. Волошин з трьома членами останнього уряду до Відня і Братислави.

Тимчасом політична напружена атмосфера Берліна не розладовується. Навпаки — згущується. Пущене в рух колесо подій котиться все скорше і скорше.

Роман Голіян.

ЧИ ЧКЕДЇНСЬКИЙ часопис для дітей може пролізти крізь щільне іґольне вухо?

Порушена на цьому місці перед кількома днями справа позашкільного виховання дітей, зокрема — дитячої літератури скриває в собі одно питання, якого широкий український загал не знає. Цим питанням є: чому українські часописи для дітей не є шкільною владою апробовані? Як це діється, щоби леґальні, цензуровані видання не мали доступу до шкіл і щоб дитина не мала змоги читати часопису, бо в школі їй позичити ані читати його не вільно? Український загал довідується з дописів, поміщуваних часто в українських щоденниках, що з бібліотек усіх державних вселюдних шкіл усунено в 1934. р. цензуровані, отже леґальні українські часописи, призначені для дітей; що учителі мають службові неприємности, коли поза школою попробують дати українській дитині напр. „Світ Дитини", або „Дзвіночок"; що були випадки, коли священикам відбирали право навчання релігії за те, що вони в церкві, з церковної бібліотеки позичали дітям газетку „Наш Приятель", і т. д. і т. д. Кожне наше видавництво для дітей має в своїй практиці безліч прикладів, які підтверджують сказане. Не будемо цих прикладів множити.

Та український читач, якому доступні деякі офіціяльні польські пресові аґенції, довідується ще одного: українські видавці ніби то не хотять апробати шкільної влади для своїх видань. Ось перед нами місячник „Нурт", орґан „полуднево-східної пресової аґенції" з травня ц. р., в якому на стор. 702 читаємо: „Часопис „Світ Дитини" виходить без апробати польської шкільної влади тому, що видавець не хотів погодитися на умови, пропоновані йому львівською Шкільною Кураторією. Наслідком цього того часопису не вільно розповсюднювати у школах ані його не можуть передплачувати шкільні бібліотеки". Виходило б, що маємо до діла з якимсь парадоксальним явищем, неможливим в умовинах середовища з господарською культурою: видавець, отже купець, сам не погоджується на найбільш поемний терен збуту свого товару. Дитяче видавництво не погоджується на поширення в школі. Тут щось не в порядку. Або у видавця в голові не все в порядку, або інформації офіціяльної агенції сильно шкутильгають.

Займемося тією справою ближче, бо вона цікава не лише як аномалія нашого громадянського життя. Подумати тільки: **ціла величезна територія з двома Кураторіями** (коли не враховувати ще поліської і краківської) **майже з міліоном українських дітей не має ні одного апробованого видання для цих дітей!** Річ сягає безперечно у саму істоту національної проблеми цієї території. Або українці ведуть якусь самогубну політику і підривають коріні духової екзистенції власних дітей, або умови поширення дитячих українських видавництв у школі такі, що краще з них зрезиґнувати. Третьої можливости не бачимо.

Щоб не перевантажувати нашої статті подробицями, зрештою неістотними, згадаємо тільки дуже коротко про заходи українських громадянських чинників, які від цілого ряду літ добивалися апробати українських дитячих часописів. Ті часописи і видання можна було поширювати майже без перешкод до 1930. р. Після памятної осені 1930. р. почалися труднощі від шк. інспекторів та управителів шкіл, врешті прийшли формальні заборони. Ось так Міністерство Освіти заборонило в січні 1932. р. мати в шкільних бібліотеках видавництво „Наш Приятель", а львівська Кураторія в березні 1934. р. без усякого попередження не лише заборонила розповсюднювати по школах усі українські дитячі видання, але й наза-

...зала вигнути „вшельке егземпляже" цих видавництв зі шкільних бібліотек. Очевидно, українські громадянські (батьки), політичні (УНР) і церковні чинники (Марійське Товариство Молоді і Митрополичий Ординаріят) робили все можливе у Львові і в Варшаві, щоб добитись відкликку тих заборон, та безуспішно. Мотив одної відповіді на ці заходи, який дало Міністерство Освіти в квітні 1935. р., такий характеристичний, що наведемо його в оригіналі. Мовляв, видавництво „nie odpowiada warunkom, jakie muszą być wymagane w stosunku do czasopism, przeznaczonych dla młodzieży, posiadającej obywatelstwo polskie i otrzymującej naukę i wychowanie w Państwie Polskiem." Не зважаючи на відмови, заходи йшли далі. Нарешті в лютім 1937. р. Міністерство погодилось на апробату „Світа Дитини" і поставило при тому дві умови: 1) Редакція має подавати кожне число часопису до перегляду Кураторії в третій коректі, себто перед друком. 2) Редакція повинна у статтях брати під увагу „загально державні справи". Треба обєктивно признати, що ані загальне сформулювання цих умов апробати, ані їх суть **не були такі, щоб їх відкинути. І Видавництво їх приняло.** Лише практика могла показати, наскільки їх можливо здійснити.

Поминаємо тут безліч прикрощів, які Видавництво мусіло переходити при цензурі третьої „коректи". Стверджуємо, що друга точка, себто тематика „загально-державних справ" викликала відразу конфлікт між обома зацікавленими тут сторонами: застереження українського громадянства та державної влади. Перше число, яке мало рішити, чи признана (покищо теоретично) апробата буде справді переведена в життя, себто проголошена в урядовім „Деннику" Кураторії, було листопадове число „Світа Дитини" з 1937. р. Редакція помістила обєктивну згадку про день 11. листопада і його значіння для польської держави та одночасно згадала про деякі моменти з українських змагань у переломових роках 1917/18, які принесли Польщі незалежність. Вищий урядовець Кураторії, до якого належав надзір над „третьою коректою", сказав, що його цей додаток „дразнить", з другого боку деякі органи української провінціальної і львівської преси вдарили на сполох: мовляв, видавництво вводить деморалізацію в українське прилюдне життя. Показалось відразу на підставі цієї першої спроби, що видавництво було поставлене перед проблемою, якої в сучасних умовинах воно не могло розвязати. Показалось, що вимоги контрольних органів шкільної влади йдуть так далеко у розріз з настроями українського громадянства, що в крутіжі цих протилежних тенденцій видавництво мусіло б неминуче впасти. Очевидно, видавець, якому мусіло залежати на легальному доступі до шкільної лектури, до шкільних бібліотек, — старався як мога найбільше йти назустріч вимогам шкільної влади та виявляв максимум доброї волі. Але з кожним дальшим числом показувалося, що поняття „загально-державних справ" у відповідних референтів Шк. Кураторії страшенне розтяжне і покривається фактично з поняттям **польського національного** **патріотизму,** — одночасно їх „дражнить" все, що йде в розріз з таким їх підходом, усе, в чому видний **український** позитивізм. Не було іншого виходу: „Світ Дитини" мусів з наміреного оголошення апробати — після кількамісячних спроб — зрезигнувати.

Ще кілька слів про „купецьку" сторінку справи. ~~Коли „Світ Дитини" помістив у 1935. р. статтю після смерти марш. Й. Пілсудського, втратив в Америці 260 передплатників.~~ Коли у 1937. р., отже в часі, де апробата була вирішена, але ще не сфіналізована, це видавництво розіслало до чотирьох Кураторій по одному примірнику свого видання з проханням поручити його в школах цих Кураторій, дістало 29 (словами двацять девять!) нових передплатників... Це досадно ілюструє „ножиці" між тим, що розпоряджують верхи, Міністерство і Кураторії, і тим, що з цих розпорядків виконують доли, вчителі, управителі й інспектори шкіл!

Одначе цим ми справи дитячих видавництв ще не вичерпали. Суть в **умовах,** які мають бути виконані, щоб українські дитячі видання могли дійти до української дитини за згодою шкільної влади. Що означають питійські слова Міністерства Освіти, яке звязує ці умови з польським громадянством? Чого конкретно хочуть виконні і контрольні органи нижчої шкільної влади? Аналіза цих питань, як побачимо, доведе до самої суті польсько-українських взаємин. Вона показує теж, де завязаний вузол цих взаємин, відомий у політичній публіцистиці під назвою — квадратури кола. Ця квадратура кола, в якій опинились взагалі польсько-українські відносини наслідком цілком ріжного підходу до їхньої мирної налагоди, — для українських дитячих видавництв творить біблійне ігольне вухо, крізь яке вони ніяк не можуть пролізти, щоб здобути собі апробату шкільних властей та — ще більше — льояльне становище нижчих шкільних органів. Не помагає журнальчикові його льояльність супроти держави, його позитивні статтейки з нагоди державних роковин, інформування дітей про польську культуру, знайомлення їх з польською дитячою літературою і т. д. Пп. інспектори, вчителі, ба навіть сам п. цензор „третьої коректи" не можуть позбутися специфічного настрою, що його викликує просто — **український** журнальчик, призначений для **українських** дітей.

С. Т.

Гітлер закаючить союз із.. совітською Росією і цим шляхом зробить натиск на Польщу. Думка послужитися Росією для німецьких цілей — твердить кореспондент — ніколи не покидала Гітлера, який ще перед приходом до влади заявив прилюдно, що на випадок спротиву Англії поборюватиме її при допомозі Росії, якій „жертвував" Індію й африканські кольонії Англії „віддавав" Італії. Кореспондент додає, що перший крок до наближення з Росією вже зроблено".

На маргінесі тієї статті римського кореспондента „Таймса" п. (ймб) пише:

„Не знаємо кілько правди є в повідомленні кореспондента „Таймса". Але що це не є неможливе, то певне. Ми завжди обороняли погляду, що Гітлер у своїй політиці не кермується ніякими „твердими" „напрямними" формулами (схід чи захід) не кажучи вже про ідейні засади. Він кермується тільки і виключно бажанням здобутків і здобуває або хоче здобувати у даному моменті те, що йому видається найлекше здобути і не вяжеться при цьому ніякими засобами чи методами.

„Його союзи з Італією і Японією — це теж тільки такий засіб, що має принести односторонні користи Німеччині. Якби було правдою те, про що повідомляє кореспондент „Таймса", що Гітлер шукає наближення з Росією, то у теперішній хвилині це може бути маневр, щоб зробити натиск з одного боку на Польщу, але з другого боку і на Японію та склонити її, щоб заключила військовий союз із Німеччиною.

„Натиск Гітлера на Мусолінія — очевидний, але нема сумніву, що для Італі Гітлер не поведе війни, що найбільше прийде їй з допомогою у шантажуванні мирних держав".

Німеччина, Італія і Японія — каже п. (ймб) наприкінці статті — з конечности звязані мусять іти разом, бо мають спільні цілі, спільно змагають до займанщин. Але на довшу мету така гітлерівська диктатура над двома іншими союзниками не втримається.

З польської преси.

Гітлер — Сталін.

Одною зі справ, що особливо цікавлять тепер політичний світ, є питання: чи може дійти та чи дійде до союзу гітлерівської Німеччини з Совітами? Відомий американський журналіст Вальтер Кюренсі, що перебуває тепер у Москві, проголосив у льондонському „Спектаторі", що безпосередньою причиною димісії Літвінова була незадовільна відповідь англійського уряду з 4-го травня ц. р. на совітську пропозицію з 16-го квітня ц. р. Ця відповідь показала, що політика збірної безпеки не має жадних виглядів на успіх. Відхід Літвінова не означає відтягнення Росії від співпраці з Англією та Францією і в ніякому випадку не означає якихсь можливостей наближення між Москвою і Берліном, що Кюренсі уважає за зовсім виключене. Справою німецько-совітського наближення займається п. (ймб) у „**Роботнику**" (ч. 133 з 13-го травня ц. р.) у своїй статті п. н. „Третій Райх і Росія".

„З кількох сторін — пише він — підкреслювали факт, що в останній промові Гітлера не було ні слова про совітську Росію, якої він не поминав у ніякій зі своїх попередніх промов. Цей факт — на нашу думку — легко пояснити тим, що при затяжних англійсько-совітських переговорах атака на Росію могла би вийти тільки на користь тим переговорам".

Автор наводить голос французького часопису „Евр", який у звязку з натяком міністра Бека у його промові про деякі німецькі пропозиції, твердить, що ті пропозиції торкалися спільного виступу проти Росії і поділу „сфери впливів" після переможної кампанії. Німеччина взяла би Україну і Кавказ, Польща дістала би Білорусь і балтійську „область".

„Отже це була — пише п. (ймб) — пропозиція втягнути Польщу до війни проти Росії, пропозиція, що йшла по думці гітлерівської „лебенсравмової" програми яка в европейському Сході бачить головний напрям німецької експанзії. Що Гітлер хотів послуговуватися Польщею, як знаряддям до здобуття „лебенсравму" — це аж надто зрозуміле".

Далі автор наводить вістку римського кореспондента льондонського „Таймса", що „в добре поінформованих політичних колах Італії міркують, що Гітлер не вхопиться за війну з Польщею, але пристосує австрійсько-чехословацьку тактику, яка принесла йому такі успіхи. Але якби ця тактика не вдалася дотеперішніми засобами, то

ҐЕРІНҐ ВЕРТАЄТЬСЯ ДО НІМЕЧЧИНИ.

РИМ, ПАТ. Марш. Ґерінґ вернувся з прогульки пароплавом Гуаскара до Ліворна, відкіля відіхав поїздом до Німеччини.

—o—

ПОВОРОТ РІБЕНТРОПА.

БЕРЛІН, ПАТ. В суботу вернувся до Берліна мін. Рібентроп.

„Туреччина заняла місце по боці Англії“.

ЗАЯВА ТУРЕЦЬКОГО ПРЕМІЄРА.

КІНЕЦЬ НЕВТРАЛЬНОСТИ.

АНКАРА, ПАТ. Турецький премієр Рефік Сейдам виголосив на засіданні народніх зборів велику промову у звязку з англьо-турецькою спільною декляраціею. Він ствердив, що дотепер турецька політика намагалася забезпечити мир, тримаючися суворої невтральности супроти конфліктів, які появлялися у світі. Але тепер ті конфлікти дійшли вже до Балкану, справа безпеки на Середземному Морі безпосередньо торкається Туреччини. Турецький уряд станув перед питанням, яке безпосередньо торкається національної безпеки, тому не може дальше зберігати байдужої невтральности.

СЕРЕДЗЕМНЕ МОРЕ.

Туреччина бажає, щоб усі держави, заінтересовані на Середземному Морі, уважали те море спільною батьківщиною. Устійнений порядок на Середземному Морі, де ніхто не мав би гегемонії, є передумовиною безпеки Туреччини.

В таких умовинах матимемо найбільше шансів оминути війну, якщо прилучимося до держав, які обєднуються для справи мира, у мирній співпраці, але які не завагаються перед війною, коли це буде необхідне.

„СПІЛЬНОТА МИРА“.

Тому домагаємось апробати народніх зборів, щоб заняти місце по боці Англії у спільноті мира й обороні безпеки. Це обєднання не є звернене проти ніякої держави, не хоче нікого окружити.

Туреччину лучить з Англією трівка приязнь та однозгідність поглядів.

Та спільнота поглядів зазначилася тим виразніше, коли випадки в Европі викликали неспокій на Балканах. Тоді почалися спільні консультації, які довели до переконання, що для мира і безпеки оба краї мусять злучитися до тіснішої і тріввкішої співпраці.

Опісля Рефік Сейдам відчитав текст деклярації, такий самий як Чемберлен у палаті громад, та підкреслив, що Туреччина привязана до мира, але не завагається виступити збройно в обороні спільних прав та інтересів.

ФРАНЦІЯ І СССР.

У справі подібного договору йдуть переговори з Францією; мабуть його вдасться небавом заключити.

З СССР, як зі заприязненим сусідом, підтримує Туреччина тісний контакт. Підчас відвідин Патьомкіна ствержено, що погляди обох урядів на майбутню політичну лінію годяться.

БАЛКАН.

Премієр вірить, що взаємини між заприязненими балканськими державами будуть розвиватися в дусі традиційної щирости в рямах балканської антанти. Балканський бльок боронитиме балканські інтереси, в майбутньому може матиме нагоду поширити свої завдання.

ПОСТАНОВА ПАРЛЯМЕНТУ.

Після промови нац. збори одноголосно заапробували англьо-турецьку декларацію; за нею голосували всі приявні 353 посли.

Бунт у словацькім ґарнізоні?

СЛОВАЦЬКЕ ПОСОЛЬСТВО У ВАРШАВІ.

У польській пресі появилася вістка, що військова залога в Жиліні збунтувалася як довідалася, що на її місце має прийти німецьке військо. Коли надійшли відділи Глінкової ґвардії та вірних урядові військ, збунтовані вояки втікли до Польщі.

Словацьке посольство у Варшаві повідомляє: 11. ц. м. утворено бюро посольства при вул. Болеслава Пруса 8. Воно прийматиме інтересантів щодня від год. 10. до 13.

Посольством керує шарже д' аффер д-р Карло Кліновський.

Становище Японії до европейської кризи.

ВІЙСЬКОВІ НАРАДИ В ТОКІО.

ТОКІО, ПАТ. В пятницю відбулись 2 і півгодинні наради ґен. штабу та міністерства війни, присвячені розглядові европейської кризи та становища Японії. В нарадах узяв участь м. ін. міністр та віцеміністр війни та заступник шефа ґен. штабу.

ЗМІНИ В ЯПОНСЬКІЙ ДИПЛЬОМАТІЇ.

ТОКІО, Домеї. Японський уряд рішив зліквідувати посольство у Празі та поручити своєму амбасадорові в Римі заступати японські інтереси в Альбанії. Рівночасно утворять посольства в Будапешті та в Букарешті і обсадять становище посла в Ліссабоні.

Протинаступ брит. дипльоматії.

ПОСТАНОВИ АНГЛЬО-РУМУНСЬКОГО ТОРГОВЕЛЬНОГО ДОГОВОРУ.

БУКАРЕШТ, АТЕ. Щойно тепер оголошено повний текст англьо-румунського договору, що його підписано в четвер. Головні постанови договору такі:

1. Оба уряди видають низку нових постанов, щоб скріпити торговельні взаємини та усунути труднощі.

2. Румунський експорт не стрічатиме на брит. ринку ніяких імпортових обмежень.

3. Англьо-румунський платничий договір підпадає ревізії.

4. Брит. підприємства дістануть у румунських пристанях смуги вільні від мита.

5. Оба уряди будуть сприяти орґанізуванню мішаних товариств для скріплення торговельних оборотів у поодиноких ділянках.

6. Між Англією та Румунією повстануть лінії безпосередньої комунікації, морської та летунської.

7. Брит. уряд дасть Румунії 5,000.000 фунтів кредиту на 30 років на закупно виробів брит промислу.

8. Брит. підприємства користатимуть у Румунії з усіх привілеїв, які румунський уряд признав іншим державам.

Крім того залучники до договору передбачають, що:

а) при приділі нових концесій на нафтові верчення брит. фірми користатимуть з клявзулі найбільшого упривілеєння;

б) брит. уряд закупить в Румунії 200.000 тон пшениці та призначить частину кредитів на розбудову збіжевих магазинів;

в) брит. уряд вишле до Румунії експертів, що дбатимуть про стандаризацію продуктів, експортованих до Англії.

—o—

ПАТЬОМКІН У МОСКВІ.

МОСКВА, АТЕ. До Москви вернувся Патьомкін — на двірці повитали його вищі урядовці наркоміндeлу. Негайно після повороту Патьомкін зложив Молотову звіт про розмови, переведені підчас подорожі.

—o—

ОРҐАНІЗУЮТЬ ЧЕСЬКИЙ ЛЕҐІОН.

ЛЬОНДОН, АТЕ. „Стар“ приносить вістку, що чехи, які живуть за кордоном, рішили зорганізувати чеський леґіон. Серед 2-міліонової чеської еміґрації почалася збірка на сфінансування того пляну.

—o—

ЛІБЕРАЛИ ЗА ОБОВЯЗКОВОЮ ВІЙСЬКОВОЮ СЛУЖБОЮ В АНГЛІЇ.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Конґрес англійської ліберальної партії в Ескерберо приняв великою більшістю голосів резолюцію, якою апробував постанову палати громад, що вводить в Англії загальний обовязок військової служби.

ІРЕНА ВІЛЬДЕ.

Таємнича пара.

Її нещасне життя стало почасти виправданням для її нетовариськости. Вона не займала дітей на сходах, хоч виїмково в цій камяниці було їх так багато, як маримухів в лісі. Вони і своїм виглядом нагадували цей ґатунок грибів. В їх одязі чергувались переважно два кольори зі собою: білий і червоний. Та любити чужі діти це вже щось вроджене. Вона могла прийти на світ без цієї прикмети. Але цвіти? Ні, будь ласка, скажіть, як можна не захоплюватись альоесами емеритованої аптикарки з першого поверха? Вона ніколи не звертала уваги на них, хоч аптикарка майже ввесь день держала їх в городі проти фронтових вікон камяниці. Ніколи, наприклад, ця особлива жінка ні одним словом не відізвалась до сторожихи, хоч мила товстюха з ясними, трохи заплилими, рожевавими краєм очима, не пропустила ніодної нагоди, щоб не зачепити яким словом нової льокаторки.

Згодом звикли мешканці камяниці до такої поведінки нової льокаторки. Що не казати, але її нещастя справді було поважніше від законів моралі. Ніхто, — бо нікому навіть на думку і не прийшло, — не обурювався з того приводу, що вона жила з нешлюбним чоловіком. Хоч — і відповісти на питання, чому властиво не залеґалізували свого звязку, теж ніхто не міг відповісти. Сусіди зліва і зправа заспокоїли своє дражливе почуття моралі перевіреною вісткою, що він — спаралізований. Еге-ж до того ступня спаралізований, що говорити не може. Ой, леле-тобто „живий труп“? Еге ж. Хіба ж вона не привела його сюди вночі, чи не виносило його двох мужчин на сходах аж на третій поверх, а він, навіть шиї не скрутив? А вона тоді переконувала його і успокоювала, як розхимерину дитину. В мельдатись про цю пару) під рубрикою звання було записано „военний інвалід“.

Можна було в місячну ніч сісти собі на балькон і снувати багато фантастичних вязанок на тему кохання цієї пари. Сестра жалібниця і безнадійно ранений вояк? Кохання з дитячих літ? Присяга на цвинтарі? У всякому разі було це таке велике кохання, таке неподібне до наших днів, що тепер навіть письменники соромляться писати про нього. Можливо, бояться, що їм не повірять. А проте саме таке кохання істнувало.

У мельдунковій книжці (на жаль, це було єдине джерело, з якого можна було дещо довідатись про цю пару) під рубрикою звання було „масажистка“. Воно і згоджувалось потрохи з її способом життя: вона виходила з дому в ранніх і вечірніх годинах. Легко було припустити, що саме в тій порі її клієнтки виходять з дому і встають з ліжка. Часом ці клієнтки впадали (так, буквально!) до її мешкання. Не зважаючи на одяг, що вказував на їх приналежність до вищої суспільної кляси, не можна було їх інакше назвати, як „баби“. Вони приходили і плакали істерично, погрожували то благали. Звичайно відходили від неї успокоєні. Це хіба найкращий доказ, що жінка та мусіла мати легку руку, як хтось. Автім хто має близьку людину спаралізовану, той видобуде зі свого орґанізму неодин захований нерв.

Одного дня, докладніше — ночі, збудила камяницю галаслива поведінка поліції. Тої самої поліції, що між іншим має за завдання дбати про публичний і нічний спокій громадянства. Поліція бігла сходами вгору, брязчала зброєю, сиґналізувала і що найдивніше, просто неймовірне: затарабанила в двері нетовариської спокійної масажистки. Щойно тоді заворушилось в камяниці. Миттю назбиралось стільки публики, що один поліцай мусів посвятитись і гальмувати напір юрби на двері масажистки. Публика була в нічних кафтаниках, папільотах на голові, з мохнатими грудьми і капами довкола бедер, боса і в патинках. Вона хотіла передовсім знати, чи не зайшла яка помилка. Вона інформувала поліцая, який мав її стримувати, що живе тут Богу духа винна масажистка зі своїм спаралізованим чоловіком. Публика в обличчі нещастя стала відразу великодушна і освятила нелеґальний звязок масажистки з інвалідом. Одначе, коли поліцай вперто запевняв, що помилка виключена, публика наїжилась і почала напирати на нього, щоб він до біса подав їй причину. Нічого більше, тільки яке це підозріння впало на масажистку? Коли поліцай урядово мовчав і заперечував головою, публика почала сама шукати за ниткою, якою можна б дістатися до клубка. Нитка скоро знайшлась. Не дивота: стільки ж людей шукало за нею! Нічого іншого тільки якась з її клієнток мусіла вмерти їй „під пальцями“, а що тестамент видався підозрілий, отже...

(Докінчення буде.

Мін. Бонне про співпрацю Франції з Анґлією

САВТГЕМПТОН, ПАТ. У суботу 13. цм. вполудне приїхав до Савтгемптон мін. Бонне в дружиною, де привитав його французький амбасадор Корбен та представники брітійських урядових кол. Міністр узяв участь у загальних зборах англійсько-французького т-ва як представник французького уряду. Вечором виголосив на бенкеті промову про французько - британську співпрацю. На початку своєї промови міністр підкреслив велике значіння французько - англійського т-ва у справі зближення і приязни між обома державами. Далі мін. Бонне підкреслив спокій та опанування, що його виявляє французький нарід до останніх міжнародних подій. Торкнувшись договору в Мінхені промовець підкреслив, що керманичі французької політики зробилиб помилку, якби по підписанні згаданого договору занехали відповідної підготови, щоб побороти нові трудноші, що мусіли знову виринути. Зусиль французького народу не можуть ніде краще зрозуміти ніж у В. Британії. Французько-англійська співпраця ніколи не була така тісна і солідарна, ніколи не мала краще зясованих цілей, ніколи не була оживлена такою рішучою волею, як тепер. І В. Британія і Франція бажають лише запевнити своїм народам свобідне життя в рямцях обох імперій. Громадянство обох держав знають, що закордонна політика їх урядів змагає проти спроб світової гегемонії. Франція та В. Британія не хочуть війни, бо здають собі справу, які наслідки потягнулоб це за собою. Франція та Анґлія дали свої підписи народам, які рішені боронити своєї незалежности і свободи. В. Британія і Франція дотримають слова.

В неділю вполудне мін. Бонне вернувся літаком до Парижа.

——o——

Перед остаточним порозумінням між сербами і хорватами.

БІЛГОРОД, ПАТ. Політичні кола сподіються, що незадовго дійде до остаточного порозуміння між урядом і хорватами незважаючи на різні трудноші. Здогадуються, що основою буде порозуміння між прем. Цветковічем і провідником хорватів д-ром Мачеком. Спираючись на § 116 конституції з 1931 р., що допускає зміни в адміністраційнім поділі, буде створена нова адміністраційна одиниця під назвою „Хорватська бановина", що обійматиме дотеперішні бановини: савську і приморську, сотo землі замешкалі хорватами. Остаточно устійнять простір нової адміністраційної одиниці, в якій хорвати мали б свою автономію, по виборах до парляменту, що будуть плебісцитом якщо йде про Боснію, Герциґовину і Сирмію. Підчас голосування до парляменту населення цих земель мало б висловитися за евентуальним прилученням до „хорватської бановини". Це порозуміння між урядом і хорватами передбачує спільну для цілої Югославії закордонну політику, військо і публичну безпеку. Далі передбачує створення нового концентраційного уряду, що здійснив би порозуміння і гармонійно розвязав би всі справи, звязані з переведенням у життя цих змін.

Добре поінформовані кола запевняють, що загаяння з остаточним порозумінням між урядом прем. Цветковіча і хорватами було радше наслідком розбіжностей щодо технічних подробиць ніж злої волі одного з контрагентів. Постанови у справі автономії для хорватів переводитимуть етапами. І урядові кола і хорвати здають собі справу з якнайшвидшого переведення в життя порозуміння, що причиниться до дальшого зміцнення внутрішньої сили держави.

Хорватські політики у своїх домаганнях не виходять поза рямці порозуміння з 27. квітня ц. р. Вони знають, що до зміни конституції у справі запевнення повної автономії для хорватів не може дійти швидше, доки король Петро II. не осягне повнолітности, себто 18 років. Тепер молодий король має 16 років.

Італія не має ніяких територіяльних домагань до Франції.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Дипльоматичний кореспондент „Сандей Таймс"-у подає такі подробиці на тему італійсько - французьких взаємин:

Майже два тижні перед промовою Далядьє мін. Чіано засугав французькому амбасадорові в Римі суть італійських домагань. Італійський міністр — пише кореспондент — відкинув усі думки будьтоби Італія мала якінебудь територіяльні домагання до Франції. Італійські домагання — заявив мін. Чіано — обмежені: до: 1) вільної смуги в пристані Джібутті, 2) участи в управі залізницею Джібутті—Аддіс-Абеба, 3) два місця в управі суезького каналу і 4) привернення туніської конвенції з 1896 р., що гарантувала італійцям в Тунісі низку торговельних і правних привілеїв та право зберігти італійське громадянство. Ці домагання переслав французький амбасадор свому урядові без коментарів. Французька відповідь ще не надійшла. Одначе від висунення цих домагань Італія згодилася підписати військовий союз з Німеччиною. Тому атмосфера до переговорів не покращала. Нема сумніву — пише „Сандей Таймс" — що згода Франції на переговори з Італією стрінулась би з повною згодою Анґлії. Одначе Франція мусить бути єдиним суддею того, що може зробити й Анґлія не робити ніякого натиску на Францію.

Кампанія німецької преси проти Польщі.

БЕРЛІН, ПАТ. Стаття Ґебельса у „Фелькішер Беобахтер" п. н. „Баґнети як напрямні" стала для провінціональної німецької преси сигналом до статтей такого самого змісту і триманих у такому самому дусі. Всі вони починаються „пересторогою" для Польщі, зокрема для польської преси. Ці статті змагають виробити для Німеччини „добру пресу" в західних державах, бо в них кладуть натиск, що Німеччина у протилежности до „збурханої Польщі" зберігає спокій і не загострює положення. „Франкфуртер Цайтунг" пише, що це Польща, а не Німеччина винувата за напруження польсько-німецьких взаємин. Здогадній агресивности Польщі протиставить помірковані і спокійні тенденції Німеччини.

ПАРИЖ, ПАТ. Французька преса обговорюючи німецькі пропаґандивні виступи у справі Данціґу підкреслює однодушно, що всі спроби односторонньої зміни в Данціґу стрінуться з найрішучішим спротивом.

Нові бомбові замахи в Льондоні.

ЛЬОНДОН, ПАТ. У суботу 13 ц. м. в ночі дійшло до нових замахів у Льондоні, де в різних місцях вибухли 4 бомби. Невикриті дотепер замаховці залишили всі чотири бомби в переховальних підземної залізниці: дві на двірці Мербль Арч коло Гайд Парку, одну на двірці Едґар й одну в Гамерсміт. Бомби на двірці в Мербль Арч вибухли в год. 6-ій вечором і знищили ціле уладження, але на щастя нікого не зранили. Слід згадати, що на цьому двірці вибухла вже раз бомба 19 квітня ц. р. Бомба на двірці Едґар вибухла 15 хвилин пізніше і теж знищила уладження переховальні. Четверта бомба в Гамерсміт вибухла коло год. 7-ої вечором і зранила одну особу. У звязку з постійними замахами „Скотленд Ярд" видала приказ, щоб усі переховальні в Льондоні берегли поліція та детективи. Ірляндські терористи найчастіше послуговуються такою методою: передають до переховалень бомби з годинниковим механізмом, скриті у ручних клунках або вкидають бомби до крамниць крізь отвори на листи. Останні замахи характеристичні тим, що трапилися підчас найбільшого „вікендового" руху, а не в ночі або над раном, як це було дотепер.

——o——

Наглий поворот Ґерінґа.

Одночасно щоденник „Парі Суар" повідомляє про приспішений нагло поворот марш. Ґерінґа, який їхав до Мадриду на святочну дефіляду. Одначе хоч Ґерінґ нагло змінив свій плян, виїзду господарського представника Німеччини Вольтана до Еспанії не відкликано. Берлінський кореспондент здогадується, що канц. Гітлер по нарадах в останніх днях з мін. фон Рібентропом, бажає тепер відбути безпосередню нараду з марш. Ґерінґом.

БЕРЛІН, ПАТ. Марш. Ґерінґ вернувся до Берліна в суботу вечором.

——o——

ПЕРЕД ВЕЛИКОЮ ПРОМОВОЮ ГЕН. ФРАНКО.

МАДРИТ, ПАТ. З нагоди дефіляди „перемоги" ген. Франко виголосить велику промову про становище Еспанії до актуальних міжнародніх проблем.

——o——

НАГЛА ВІЗИТА КАНЦ. ГІТЛЕРА НА ЛІНІЇ ЗІҐФРІДА.

БЕРЛІН, ПАТ. Німецьке Інформаційне Бюро повідомляє: В неділю рано канц. Гітлер приїхав в околиці Аахен на інспекцію вже викінчених тамошніх фортифікацій або таких, що їх викінчують. З канц. Гітлером є провідник СС. Гімлер і пресовий шеф д-р Дітріх. Канцлера привитав начальний командант збройних сил ген. Кайтель, командант військової групи ч. 2 ген. фон Віцлебен та інспектор фортифікацій ген. Якоб. По звіті ґенералів канцлер виїхав самоходом в терен.

——o——

ВИБУХ ПРИ БУДОВІ ТВЕРДИНІ В МЕМЕЛІ.

Польська преса подає за московськими „Ізвестія"-ми, що в мемельській пристані сильний вибух знищив нові твердині, збудовані в останніх чотирьох тижнях по прилученні Мемеля до Німеччини. Підчас вибуху згинуло 4-ох робітників. Поліція арештувала 6 робітників і 5-ох саперів.

——o——

АНГЛІЙСЬКИЙ КОРОЛЬ ДАЛІ ЖДЕ НА МОРІ.

КВІБЕК, ПАТ. Мряка і ледові гори далі спиняють подорож корабля „Емпрес оф Бстреліє", що везе англійську королівську пару до Канади і корабель стоїть на морі. Корабель не зможе приїхати до Квібеку ще навіть у вівторок. Це спізнення викликало велике замішання у програмі візити.

——o——

ПЕРЕД НОВОЮ ПРОМОВОЮ КАНЦЛЕРА ГІТЛЕРА.

ПАРИЖ, ПАТ. Берлінський кореспондент „Фіґаро" повідомляє, що канц. Гітлер скликав на нараду партійних провідників на цей тиждень. Нарада відбудеться не в Мінхені, але в однім з західних міст, мабуть в Кельн. На цій нараді канцлер виголосить промову про теперішнє політичне положення та обговорить плян акції на найближчі місяці.

——o——

ЗМІЦНЕННЯ ПРИЯЗНИ МІЖ ІТАЛІЄЮ ТА ЮГОСЛАВІЄЮ.

БІЛГОРОД, ПАТ. В понеділок 15. ц. м. реґент кн. Павло з дружиною і мін. Марковіч вертаються з офіційної візити з Риму. Білгородська преса подає обширні звіти своїх кореспондентів про сердечне приняття та овації населення італійських міст для югославянських гостей. Покищо нема ще подробиць про хід розмов між кн. Павлом і мін. Марковічем та Мусоліні і мін. Чіаном. У Білгороді панує вдоволення з ходу візити і переконання, що відносини між Італією та Югославією будуть розвиватися приязно.

——o——

Союз між Китаєм і СССР?

ШАНГАЙ, ПАТ. Совітські кола заперечують японські вістки про підписання китайсько - совітського договору. Ці кола заявляють, що споміж численних вісток японської преси точна є одна, а саме про відкриття летунської лінії Сіянфу—Москва.

——o——

ЗМІНИ В КОМІСАРІЯТІ ЗАКОРДОННИХ СПРАВ У МОСКВІ.

МОСКВА, ПАТ. Згідно з неофіційними вістками дотеперішній шеф пресового відділу комісаріяту закордонних справ Гнєдін відійшов зі свого становища. Шефом пресового виділу призначений Щеглов. Відійшов теж дотеперішній заступник шефа пресового виділу Шмідт, б. радник амбасади совітської в Льондоні.

Спортова сторінка.

По успіхах на провінції -- розчарування.

УКРАЇНА — ГАСМОНЕЯ 3:3 (2:0)

Львів, 14. травня 1939.

Українська публика, що прийшла на сьогоднішні змагання України, сподіючися по її трьох успіхах на провінції, завзятої та гарної гри (очевидно і перемоги), сильно розчарувалася. Змагання закінчилися традиційним (а може пеховим) нерішеним вислідом, який вдоволив хіба лиш Гасмонею. Яка причина тих постійних майже вислідів? Крім ріжних побічних моментів, що впливають на висліди змагань чорно-червоних із жидівською дружиною, дві головні причини на те складаються: 1) Україна звичайно грає мистецьку стрічу з Гасмонеєю попереджена низкою успіхів, Гасмонея низкою невдач. У висліді чорно-червоні переціннюючи свої сили легковажать противника, знову ж гасмонейці виявляють у стрічі з українською дружиною небувалу амбіцію і просто перевищають самі себе. 2) Україна майже з правила веде в першій половині ріжницею 2 або й 3 воріт, у другій половині грачі преспокійно відпочивають, гасмонейці кидають всі сили у противнаступ і вислід — відомий.

Так воно було й сьогодні. Україна лиш у деяких хвилинах першої частини нагадувала дружину зі змагань у Стрию, зате Гасмонея нічим не нагадувала анемічних невдач зі змагань із РКС-ом. В Україні блідо заграв напад, який лиш виявляв іноді проблиски зразкових акцій, при чому кращий був бік нападу, в якому небувалу форму виказав Магоцький, якого можна теж вважати зовсім справедливо найкращим грачем чорно-червоних у сьогоднішній стрічі. Лівий бік слабший. Найкраще напад дасться схарактеризувати ось як: оба крайники і чільник грали, оба лучники статистували. На Воробцеві помітна таки довга перерва, на Скоценеві звотижневий відпочинок. При тому здавалося, що той грач почувався зовсім чужий у своїй дружині. Ще сильного й гострого тренінгу йому треба, щоб він вернувся до своєї давньої форми. Мікльош працював спершу за двох, але скоро спешився, коли не міг нав'язати співпраці з лучниками.

У помочі цим разом не все було якслід. Ще розмірно найкраще випав Каратницький, хоч і з його боку впали два голі. Романець був кращий у першій частині, як у другій. Нойман був одним із найслабших у дружині і порівняння зі своїм противником Горовіцом, ніяк не витримував.

Залога теж не мала свого найкращого дня, хоч у першій половині не можна було їй зробити ніякого закиду. У другій половині, коли Мікльош II. перейшов на позицію лівого крайника, його місце заняв Гомовський, що не причинилося до консолідації дефензивної лінії. Босий боронив у кількох моментах д. добре. Страчені ворота пустив із найближчої віддалі.

Гасмонея мала свою найкращу частину знову в помочі. Напад теж, на диво, став доволі небезпечний. Заложники Гасмонеї вже мають свою добору славу. В сумі нерішений вислід для Гасмонеї зовсім заслужений, коли зважити незвичайну амбіцію жидівської дружини та її справді добру гру у другій половині.

УКРАЇНА грала у такому складі: Босий, Скоцень I, Мікльош II, Романець, Нойман, Каратницький, Гомовський, Воробець, Мікльош, Скоцень II, Магоцький.

Хід гри: Змагання попередило мале клюбове свято, а саме Мікльош I приймав бажання від проводу, товаришів і змагунів Гасмонеї з нагоди 200-ної стрічі в барвах України. Гру почали чорно-червоні, але швидко тратять м'ячі в користь Гасмонеї, по якій відразу видно, що рішене дорого „продати свою шкіру". Кілька перших хвилин приносять легку перевагу жидівській дружині, яка навіть часто підходить під ворота України, одначе залога стримує всі наступи. Згодом Україна переходить до протинаступу й гарна акція кінчиться інтервенцією. Одну з чергових акцій України затримує заложник рукою, свисток — і чорно-червоні ладяться бити карний коп. Та, на диво, суддя п. Пшибильський відкликує на протести Гасмонеї своє рішення й наказує відворітаний коп. Таких суддівських помилок було згодом більше. У 18. хв. Романець переймає від противника м'яч, підїздить до переду, подає до Магоцького, який гостро центрує, воротар намагається зловити центру, але вона опиняється в сітці. Чергові нагоди підвищити вислід мали ще: Мікльош, Скоцень і знову Мікльош, який з двох кроків стріляв на авт. Другі ворота для чорно-червоних падуть у 28. хв. Нойман подає до Магоцького, який прегарною, давно небаченою на львівськім грищі бомбою стріляє з кільканадцяти метрів до сітки.

Друга половина починається нагальними наступами Гасмонеї, яка вносить дезорієнтацію в дефензиву України. Вже у 3. хв. необставлений правий крайник Гасмонеї стріляє перші ворота. Кілька хвилин пізніше по розі Гасмонея вирівнює при непорадности залоги й помічника. Згодом Україна має нагоди добути знову ворота, але Скоцень не достартував до м'яча, що його забрав йому мало що не зпід ніг Блят. Тепер суддя робить кілька помилок, не добачує рук жидівських грачів та фавлів. Гасмонея осягає кілька рогів, відтак по центрі правого крайника здобуває треті ворота. Гра сильно загострюється. Гасмонея починає всіма силами грати на час, вибиваючи м'яч раз-у-раз на авт. Щойно по довшому часі Магоцький, по розі, битому Мікльошем II, вирівнює. Той сам грач має ще ідеальну нагоду здобути перемоогу, але з кількох кроків стріляє понад поперечку. Несподівано для змагунів і публики суддя відсвистує кінець змагань, не лиш не відчислюючи страчених кількох хвилин (грач Гасмонеї лежав на грищі), але й перед правильним часом. У висліді Україна сходить із грища з нерішеним вислідом, стративши таким чином майже всі дані на мистецтво.

Публики поверх 4.000. Суддя п. Пшибильський, д. слабий, помітно кривдив Україну.

Програну Сяну рішили: карний і вільний.

Дрогобич, 14. 5. (вл. тел.) ЮНАК—СЯН 2:0 (2:0).

Юнак має славу непереможної дружини на своїм грищі й тому мало хто сподівався успіху Сяну. Радше йшло про те, щоб Сян не програв високо. Та сяновики й цим разом виявили стільки завзяття й амбіції, що кандидат на мистця запевнив собі перемогу щойно карним і вільним копом. Це виставляє залозі й помічникам Сяну якнайкраще свідоцтво, бо стримати небезпечний напад дрогобицької дружини не така легка справа. При тому треба підкреслити, що Сян виступив цим разом без знаменитого помічника Ходаня. Його заступив зовсім добре Федорович. Напад Сяну не мав свого дня, зокрема Турко випав слабо. Він теж прогайнував кілька догідних ситуацій, перестрілявши м'яч із кількох кроків віч-на-віч із воротарем. Справжнім героєм змагань був Гуцул, який грав дуже добре і зокрема у другій половині охоронив свою дружину від вищої програної. Крім нього, на признання заслуговують ще оба крайники та Кіцила на середині помочі.

Хід гри був доволі сензаційний, бо в першій половині Сян переводить небезпечні акції, загрожуючи раз-у-раз воротам Юнака. У той час він навіть має помітну перевагу, якої не використав із причини стрілової дистпозиції нападу, який все таки за мало стріляє. Не зважаючи на перевагу Сяну, Юнак здобув у першій половині двоє воріт (Габовський із карного і Ґурський з вільного). У другій половині помітна перевага Юнака, одначе добра постава залоги й помочі сяновиків та зокрема Гуцула не дозволюють дрогобицькій дружині підвищити висліду. Суддював п. Курцвайль.

—o—

ОКРУЖНА ЛІГА.

Львів. ЛЕХІЯ—КОРОНА 5:2 (2:1). Ворота для Лехії здобули: Книжицький (3), Охендушко і Макольондра, для Корони обі Міколко (одну з карного).

Львів. ЧОРНІ—ПОЛЬОНІЯ 4:1 (2:0). Ворота для Чорних здобув: Топілко, Журковський, Адамович і Козак, для Польонії Гловач.

Львів. ПОГОНЬ—РЕСОВІЯ 2:1 (2:0). Ворота для Погоні здобули: Шмідт і Дрегер, для Ресовії в останній хвилині Бохня з вільного.

Ярослав. ПОГОНЬ (Стрий)—ВКС (Ярослав) 2:1 (2:0). Обі брамки для Погоні стріляв Париляк, для ВКС Лешек.

ТАБЕЛЯ О. Л.

1. Юнак	19	31:7	52:21
2. Україна	**18**	**24:12**	**45:26**
3. Чорні	18	24:12	36:24
4. Погонь I Б	19	22:16	46:31
5. Погонь (Стрий)	18	18:18	43:33
5. Гасмонея	12	15:16	[illegible]
7. Лехія	17	16:18	21:24
8. Польонія	18	15:21	29:42
9. Ресовія	18	15:21	31:36
10. Сян	**19**	**15:23**	**24:44**
11. ВКС	17	13:21	29:28
12. Корона	19	13:25	29:62
13. РКС	18	12:24	12:24

Як бачимо, змін у табелі нема великих ні в горі ні в долині табелі. Чорні зрівнялися з Україною добутими і страченими пунктами. Стрийська Погонь заняла 5 місце перед Гасмонеєю. Також Лехія перескочила 3 місця. Найбільш загрож[е]ну деградацією групу творять: ВКС, Корона й РКС.

МИСТЕЦТВО ПІДКАРПАТСЬКОЇ А-КЛЯСИ.

Стрий, 14. 5. (вл. тел.) СКАЛА—БЯЛІ 2:1 (2:0).

Скала грала ці змагання в такому складі: Малецький, Держко, Єлів, Коц[illegible] Мелень, Матульський, Держко II, Новак, Павлічка, Г[ор]оховянка, Пітула. (Скала грала без Заплатинського). Бялі виявилися по своїй високій перемозі над Кадімою зовсім перереклямованою дружиною і перемога стрийської української дружини була зовсім заслужена. Бялі мають кількох добрих індивідуалістів, одначе колективної гри в них не видно. Скала заграла дуже жертвенно й тому не можна нікого спеціяльно відмітити.

Гру починають Бялі, одначе залога стриян завжди на місці. Згодом ініціятиву переймає Скала та спихає противника під його ворота. Наступи ідуть за наступами і в 10 хв. Гороховянка, випущений Павлічкою здобуває перші ворота. В 30 хв. той сам грач використовує вибіг воротаря Бялих і підвищує вислід до 2:0. Скала мала ще кілька нагод підвищити вислід, одначе в кількох випадках її напад не поцілив навіть до порожніх воріт, нпр. Павлічка й Новак.

У II половині суддя виключив зовсім несподівано й неоправдано Держака II. Бялі мають назагал легку перевагу, одначе щойно на 2 хв. перед кінцем здобувають перші й останні ворота зі стрілу Легашевського, по подачі Смаговича.

Видців к. 600 осіб. Суддя п. Грабовський добрий.

Львів. УКРАЇНА I Б—ГАСМОНЕЯ I Б 5:0 (2:0).

Дуже добра гра запасної дружини чорно-червоних, які виявилися у всіх лініях кращими. Зокрема добре грала залога: Механишин, Кульчицький. Ворота здобули: Магоцький II 2, Дицьо, Тихоліз і Кіндій із карного

МИСТЕЦТВО Б-КЛЯСИ.

ЗОРЯ—ҐРАНІТ 1:2 (1:1).

ДЕРЖАВНА ЛІҐА.

Львів. ПОҐОНЬ—РУХ 3:2 (1:0). Ці змагання стягнули к. 6.000 видців, що дійсно виходили з грища вдоволені, бо вчорашні змагання Поґоні з відомими кількакратним мистцем Польщі і теперішнім лідером табелі були одними з найкращих. Погонь вела аж до 68 хвилини 3:0. Тому не диво, що двоє воріт, що їх здобув Петерек для Руху (з карного і з вільного) заохотили змагунів Руху до завзятої гри до останньої хвилини, щоб вирівнати а господарів, щоб утримати почесний вислід для себе. Ворота для Поґоні здобули: Волянін, Матіяс і Майовський. Суддював п. Шнайдер з Кракова.

Краків. ВАРТА—КРАКОВІЯ 3:1 (3:0).

Лодзь. УНІОН ТУРІНҐ—ҐАРБАРНЯ 2:1 (2:0).

Хожів. АКС—ВИСЛА 3:3 (0:1).

МІЖМІСТОВІ ЗМАГАННЯ.

ВАРШАВА. **Варшава—Ковно 5:2 (2:1).**

РЕПРЕЗЕНТАЦІЙНІ ЗМАГАННЯ.

БЕРЛІН. **Репрезентація Чехії—Репрезентація Німеччини 3:3 (1:1).**

ЗА ЧАШУ ДЕЙВІСА.

БУДАПЕШТ. **Англія—Нова Зеляндія 2:2.**

БІГ НАКОЛЕСНИКІВ СПОРТОВОЇ СЕКЦІЇ „ЗОРІ" У ЛЬВОВІ.

В неділю 14. ц. м. відбулися на трасі Львів—Янів—Львів (50 км.), внутрішні змагання наколесників Спортової Секції „Зорі".

На старті на Янівській рогачці о год. 10.15 ставило 7 змагунів, молодої дружини ремісників, яка представляється зовсім добре. Перший скінчив біг Клак Іван осягнувши 1 год. 34 мін. 15 сек.; 2) Клак Петро 1 год. 40 мін. 10 сек.

Поза конкурсом: 1) Червінський осягнув час 1 год. 32 мін. 30 сек. і Ганиш 1 год. 36 мін. 15 сек. До він-мет гарний час мав Болічок Степан.

Суддювали: Е. Федак і Ст. Клак, на трасі Ф. Медвідь.

ПЕРЕД ПІДПИСАННЯМ ФРАНЦУЗЬКО - ТУРЕЦЬКОГО ПАКТУ.

ПАРИЖ, ПАТ. „Пті Парізіен" повідомляє, що ще цього тижня слід сподіватися закінчення французько - турецьких розмов і підписання турецько - французького договору на зразок договору між Туреччиною і Великою Британією. Французько-турецькі розмови дещо припізнилися тому, що між Францією і Туреччиною були додаткові проблеми, а саме справи Сирії, а радше справа Александрети.

„Джіорнале д'Італія" пише: Англійсько-французько-турецький договір потверджує лише французько - британську політику окруження, звернену теж проти Італії, що безпосередньо заціклена Середземним Морем.

—o—

КРОВАВІ БІЙКИ НА БОЛГАРСЬКО - ГРЕЦЬКІМ КОРДОНІ?

„Юнайтед Прес" повідомляє, що на грецько - болгарськім кордоні дійшло до кровавої сутички, яка закінчилася убивством 1[illegible] осіб і зраненням 14 осіб. Болгарська прикордонна стоорожа заатакувала дві грецькі станиці і вбила грецького майора та трьох вояків, пятьох зранила. Греки вбили 10 болгарів і зранили 9.

АТЕНИ, ПАТ. В Атенах заперечили офіційні кола дуже рішуче вістки, що їх поширили за кордоном, будьтоби на грецько-болгарськім кордоні мало прийти до подій. Подібне заперечення оголошено з болгарської сторони.

Сторінка без політики.

Чи можна замовити собі сни?

Наші бажання, які так виразисто виступають у снах, досить рідко здійснюються. Зате ... деякі вчені — можна здійснювати у ... свої щоденні бажання. Російський ... Сергеєв звернув увагу недавно на ... зв'язаних із снами, розбуджених ... запаху. Відомо, що запахи ... нам майже ніколи. Коли ми бачимо ... лезаду, або печеню, то бачимо ... колір і форми, а не вдихуємо її.

... що пише згаданий учений про свої до... : „Я рішив виїхати на село на два тижні ... Перед від'їздом я купив со... приятеля ... перфуми досить дивного запаху. ... я приїхав на провінцію, я накрапав нею ... свою хустину, яку вкладав до ки... Того дня, коли я від'їхав, я замкнув щіль... і вона стояла рік непорушно. Я ... що приходив щодня до моєї спаль... рано-ранком, коли я ще спав. ... одного дня плящинку з дорученням ... її і вилити кілька краплин коло ... на подушку, коли я буду міцно спати. Він ... мені нічого казати, коли вибере ... і робити це у досить далеких відступах. ... записувати щодня прокинувшись ... совісно свої сни, але в них я не знай... нічого із споминів мого сільського побуту. ... одного разу, я побачив дуже виразно ..., де я перебував на селі — з левадами, ... і горами і моє улюблене місце на ... Я зараз догадав сліди перфуми на ... подушці і мій служачий признався, що ... мій наказ цього ранку".

Дві перфуми.

Подібний експеримент зробив англійський ... Гервей. Він уживав водночас двох перфум: одну, коли виїздив на село, другу, коли ... свого товариша маляра, їдучи до його робітні завжди з одною знайомою. Він прохав теж свого служачого скроплювати свою подушку одною із тих двох перфум по вподобі. Одного разу льокай дав обі перфуми нараз. Вислід був такий: учений побачив спершу у сні сільську хатину з родиною, де жив, і стіл зі стравами, а потім маляра у товаристві знайомої у його робітні. Увесь сон складався із двох ріжних споминів перемішаних таксамо, як обидві перфуми, з яких кожна мала своєрідний запах і розбуджувала окремий образ.

Сон можна викликати теж враженням дотику. Хто має якийсь недавній спомин вечірнього холоду, може лягаючи спати, лишити відкриту одну ногу, коли в кімнаті холодно і часто під впливом холодної температури виринає спомин коли ми перемерзли. Психольог д-р Офферґорі, що вернувся з недавньої подорожі до вулькану Етни, поклав у ногах свого ліжка термофор з гарячою водою. Вночі він мав враження, що ходить по розпаленому грунті вулькану.

Після лектури Овідія.

Учений Гервей прочитав одного вечора кілька разів одне місце з „Метаморфоз" Овідія і образ, який схопив зі своєї лектури, переніс у формі рисунку на стіну. Підчас цього він смоктав корінь ірісу, що мав своєрідний сильний смак. Його льокай колись несподівано у сні вложив йому в уста корінь ірісу. Вияснилося, що коли цей експеримент зробили, психольог побачив у сні точно той образ, який був звязаний з відповідним місцем у Овідія.

Шелести.

Найживішим збудником снів бувають усякі шелести. Коли вітер ударяє вікном підчас нашого сну, хтось кине якийсь важкий предмет на землю або вистрілить, тоді у сні виринають негайно сни, що звязані з ріжними подібними нашими переживаннями. Один дослідник зробив такий експеримент: на одному балю він танцював на переміну із двома дамами. Диригент орхестри грав за кожним разом іншу мельодію, але точно вибрану при танці з одною дамою. Це були мельодії, які в домі вченого награвав старий стінний годинник, коли вибивав означену годину. Означена мельодія годинника розбуджувала сон, в якому зявлялася постать дами, що танцювала з ученим у супроводі цієї самої музики.

Ради для закоханих.

Коли хтось закоханий і часто мріє про особу далеку йому, а ця особа йому сниться, він може спробувати вжити перфуми цієї особи, якою накропить собі час-до-часу подушку. Часто якась частина гардероби сильно наперфумована і залишена в кімнаті, викликує у сні образ даної особи досить для нас далекої. Найважнішою спонукою снів бувають т. зв. „нездійснені бажання". Оцим треба пояснити собі, що щасливо закохані сплять найчастіше твердим сном і не бачать в ньому нічого.

Міс Париж.

Три місяці тому паризький комітет, що ... звичайно з весною найкращу дівчину ..., признав титул міс Парижа на рік ... балерині Соні Бессіс. Сам ... міс Парижа і свята з ним звязані ... товариство пропаганди купецтва ..., а вибрана королева краси мусить ... участь у всяких рекламових ..., які придумують згадані товари. Соня Бессіс вложивши на свою голову ... королевої, згорділа і заявила, що ... підприємствах участи брати не ... комітет наліпених свят скинув її з ..., признавши на рік права минулорічній міс Парижа і відобравши цьогорічній її ... Бессіс заявила, що такого ... до відома, бо коли її на... , то нічого не згаду... обовязки звязані з цим відзначен... справу до суду, який ... цьогорічна королева має право ... без обовязку, який на неї ...

Ще одна паризька Міс.

... в Парижі свята з на... Айфелевої вежі. В найближчому сусідстві від цього найвищого памятника, відкриють у музеї Трокадеро виставу ріжних історичних споминів, що мають звязок із цією площею, давньої світової вистави. 22. червня виберуть молоду гарну королеву Айфелевої вежі зпоміж найкращих паризьких дівчат.

Правила для вибору міс Айфелевої вежі такі: кандидатками на титул міс Айфелевої вежі можуть бути дівчата ростом не менші, як 1 метер 82 цм. Комітет хоче цим знайти таку кандидатку, яка своєю будовою якнайбільше нагадувала б струнку вежу. Ріжниця буде тільки в одному: Айфелева вежа щораз вужча вгорі, а щораз ширша вдолині. На цей день і на 9. липня призначені прилюдні балі для населення міста під залізними вязанками вежі. 16. червня на першому поверсі вежі вильосують головну виграшу, загально доступної державної льотерії, що зробить якогось пачання мільйонером. На вежі будуть висвітлювати окремими кольоровими сигналами витягнені числа, так, що всі зможуть стежити за поодинокими етапами льотерії, що матиме крім головної ще багато інших премій.

—o—

Великі мільйонерки.

Вдова американського мільйонера короля сталі Корріґан живе постійно в Льондоні, де бодай раз на рік хоче притягати увагу публики своєю фантазією. На 20. липня вона заповіла вже окрему вечірку з балем у честь княжої пари Кентів. Для цієї мети вона виарендувала історичну палату на славній вулиці Парк Лейн. Минулого року вона приймала гостей у палаті князів Мальборо, про пишноту якого говорили кілька місяців. Кілька років тому вона придумала прогульку для своїх приятелів на кораблі. В Амстердамі сіла на літак, поїхала на Суматру, там виарендувала корабель, що стояв у пристані і переробила його на чудовий яхт. Тоді вона запросила своїх приятелів у подорож по південних морях на цілий місяць. Коли подорож скінчилася, вона мусіла заплатити велику суму корабельному товариству, щоб воно могло з яхту зробити звичайний пасажирський пароплав.

Мільйонер волоцюгою.

В Ню Йорку арештували мільйонера Франка Ерiксона, що доробився маєтку ріжними махінаціями на перегонах і спортових змаганнях. Останніми часами він ховався як волоцюга, їздив з фальшивими паперами і носив зброю без дозволу. Його звільнили за кавцією 100.000 долярів, а на судовий допит він приїхав у прегарній лімузині. Справжня причина його арештування: його темні звязки з ґанґстерами.

Капелюхи, що кричать.

На мексиканському острові Тібурон, де живуть ще індіяни, носять індіянські дівчата сукні і капелюхи з пер. Деякі з них мають капелюхи велитенських розмірів і як дехто може думати на те, щоб охоронити своє лице від сонця. Неодин чужинець пройшовши мимо жінки з таким парасолем на голові, оглядається, коли почує голоси, які йдуть з того капелюха. Він може нераз помітити, як жінка схиляється під тягарем на своїй голові, розвязує стяжки і зпоза численних пер витягає дитину.

Гумор.

Помста письменника.

Відомий французький повістяр Олександер Дюма, автор „Трьох мушкетерів", діставав великі гонорарі. Він мав умову із своїм видавцем, що цей платити йому буде від рядка. За якийсь час видавець запримітив, що Дюма заповнює сторінки такими розмовами:

— Що чувати?
— Нічого.
— Нічого?
— Таки нічого.
— А чому?

Видавець розгнівався і найближчу умову зробив з письменником, що буде платити йому від слова. Дюма, щоб помститися, звів до своєї повісти трьох гикавих і одну жінку, що вічно повторяла „сі" (так).

Наукова відповідь.

Одна старша панна обурюється в розмові на поведінку сучасної молоді і каже: „Бо це не є ніяка любов, прошу панства. Ну, нехай, хто мені подасть наукову дефініцію любови?"

Один професор обертається і каже: „Це не є так важко. Любов, прошу пані, одного індивідуум до другого це диспозиція інтерпретувати якнайбільшу суму явищ своєю аперцепційною здібністю по лінії бажання, що є висліддною між фізичними потребами і духовними аспіраціями.

НОВИНКИ

16 ТРАВЕНЬ

ВІВТОРОК

Ст. ст. 3 травня 1939.
† Теодосія печ.
Лат. Івана непом.
Сонце: схід — 3.37 захід — 19.04.
Місяць: схід — 2.47, захід — 16.44.

Завтра: 17. травня. Середа.
Ст. ст. 4 травня 1939.
Пелагії.
Лат. Пасхаліса.
Сонце: схід — 3.36, захід — 19.05.
Місяць: схід — 3.49, захід — 19.02

—o—

— **Вже появився у мистецькому виконанні портрет Іх Ексц. Митрополита Шептицького.** Дохід призначений на будову церкви у Прилбичах — родинному селі Митрополита. Розмір 40×70 цм. Можна набути у всіх книгарнях. Замовляти у В-ві „Рідна Книжка", Львів вул. Театинська 3. Ціна портрету разом з пересилкою 2.25 зол. — **Комітет будови церкви у Прилбичах.** 988 —10

— **Лиси, пелерники, боа,** готові і на замовлення поручає Юліян Глушевський Львів, пл. Капітульна 3 І. п. тел. 254-46. Нові журнали мод на 1940 р. До кінця травня дешеві перерібки.

— **Святочний концерт у честь Шевченка.** Заходом Філій „Просвіти" ім. Т. Шевченка та М. Шашкевича у Львові й силами читалень „Просвіти" Львова і львівського повіту відбудеться в четвер 18. травня ц. р. в салі Театру „Колісей" в год. 12-ій впол. Святочний Концерт з нагоди 125-их роковин народин Тараса Шевченка, Патрона львівської філії з нагоди 25-ліття її істнування. Білети можна набувати в Союзному Базарі від понеділка 15. ц. м. щоденно від год. 10—14 і 16—19 та в день концерту в касі Театру „Колісей" уже від год. 10-ої. Подробиці в афішах.

— **Вислід збірки на Товариство „Відродження" у Львові.** Головна Рада Українського Протиалькогольного Товариства „Відродження" у Львові подає до відома українського громадянства, що прилюдна збірка на статутові цілі Т-ва „Відродження", переведена на терені міста Львова до замкнених пушок у неділю 23. квітня ц. р., дала квоту 676.81 зол. Головна Рада складає цією дорогою щиру подяку за жертвенний труд усім ВП. Збірщикам і тим П. Т. особам та установам, що своєю цінною співпрацею причинилися до вдатного висліду збірки. Зокрема щиро дякує Українському Громадянству міста Львова за щедру жертвенність і розуміння завдань Товариства „Відродження". — **Головна Рада Українського Протиалькогольного Т-ва „Відродження".**

— **Весняні квіти фотографуйте на кольорових фільмах „Агфа-Кольор-Ной".** — Дістанете в українській фотокрамниці Е-КОМП, Львів, Сикстуська ч. 29, тел. 203-30. 1—2

— **Нефортунна помилка.** У дописі зі Стрия („Діло" ч. 93) помилково подано назвище одного з виконавців тамошнього Шевченківського концерту: „Мартіні-Маслюк" замісць „Юськів-Терен". Цю помилку спростовано у новинці (ч. 104), але у такій стилізації, якою почув себе ображений п. Мартіні-Маслюк. Зазначуємо, що обидві ті замітки були прислані зі Стрия. Редакція не мала ніякого заміру ані потреби ображувати когонебудь з вище названих артистів, зокрема арт. Мартінія-Маслюка, проти якого ніхто не може мати, як до відомого артиста, людини й громадянина, ніяких застережень. Гадаємо, що й наш стрийський дописувач теж зробив свою помилку тільки несвідомо, через недогляд.

— **Новим тернопільським старостою** призначений від 1. червня ц. р. віцедиректор соймового бюра Н. Майковський. Дотеперішній управитель староства в Тернополі д-р Ст. Зайонц призначений на становище старости в Копичинцях.

— **Теоретично-практичний інструкторський курс шовківництва** уладжує центральна досвідна станція шовківництва в Міляніку к. Варшави від 1. червня до 1. липня ц. р. Курс призначений для рільних і самоуправних інструкторів та осіб, які бажають працювати над поширенням шовківництва у краю. Оплата за курс 20 зол. Кошти прожитку і помешкання в Міляніку або у Варшаві платять самі курсанти або установи, що їх висилають. Подання у справі приняття на курс слід надсилати до згаданої досвідної станції в Міляніку к. Варшави до 25. травня ц. р. Близчі інформації кандидатам зі Сх. Галичини дає інспекторат шовківництва Хліборобської Палати у Львові при вул. Коперника ч. 20.

— **Таємна смерть урядовця амбасади.** В околиці Сандомира трапилася минулої ночі на залізничому шляху таємна трагедія з урядовцем американської амбасади у Варшаві Володимиром Гротовським, польським громадянином. Гротовський виїхав в середу 10. ц. м. з Варшави до Львова. В околиці Сандомира подорожні почули нагло страшний крик і деякі з них запримітили, що Гротовський впав на шлях. Тому поїзд затримали і важко раненого Гротовського перевезли до шпиталю в Тарнобжегу, де він помер. Покищо слідство не вияснило подробиць таємної смерти В. Гротовського. Деякі подорожні зізнають, що Гротовський вихилився через вікно і сильно вдарився головою до залізничого мосту; інші подорожні зізнають, що Гротовський отворив двері вагону і випав нещасливо на залізничий шлях та важко потовкся.

— **Виселюють німців з прикордонної смуги.** Краківський „ІКЦ" повідомляє, що влада виселила 99 німців з прикордонної смуги новотомиського повіту за „нельояльне відношення" до польської держави, що могло загрозити безпеці і публичному ладові.

— **Нові вимоги при концесіях на аптики.** Міністерство суспільної опіки оголосило розпорядок з новими умовинами у справі концесій на аптики. Згідно з розпорядком міністерства, першенство у справі концесій матимуть особи, які крім відповідних кваліфікацій викажуться добровольчою службою в польському війську. Особам понад 60 років не будуть признавати концесій.

— **„Масова чистка" серед адвокатських аплікантів.** Польська преса повідомляє, що в усіх Окружних Адвокатських Палатах Польщі скреслили в останньому часі 257 адвокатських аплікантів, яких „кваліфікації не відповідають постановам нового закону про устрій адвокатури". „Чистка" обняла передовсім адвокатських аплікантів українців і жидів. До того не слід забувати, що при недавніх іспитах адвокатських аплікантів „упала" майже половина українських і жидівських адвокатських аплікантів. Тому розміри цієї „чистки" адвокатських аплікантів куди більші.

— **Львівська хроніка.** Невідомі злодії забрали з крамниці І. Гречаніка при пл. Голуховських ч. 11 ріжних товарів на 560 зол. — При вул. Жовківській невідомий напасник вирвав С. Рапапорт торбинку, в якій був 1 зол. та інші дрібнички. При вул. Сикстуській і Словацького зударився трамвай з автом, яке ушкодив. — При вул. Стрийській авто наїхало на В. Новаковського, якого сильно потовкло. — На головнім двірці у Львові поліція притримала 16-літнього Ничковського з Бродів Старих, який втік з дому і відставила його до батьків.

— **Краєва хроніка.** У Межигірю пов. Бучач невідомі грабіжники напали на Е. Гроса, стероризували його родину і забрали 190 зол. Підчас бійки грабіжники ранили важко сина нападеного Давида Гроса. Поліція шукає за грабіжниками. — Недалеко стації Пишківці пов. Бучач поїзд наїхав на стіс каміння, що його наложили на залізничому шляху невідомі справники. Влада веде слідство.

— **Банкротство найбільшої фірми в Лодзі.** Оголошення банкротства одної з найбільших фабрик в Европі, акційної спілки „Відзевска Мануфактура" в Лодзі, викликало велитенське враження в господарсько-фінансових колах Польщі. Польська преса пише, що довги збанкротованої фірми сягають 100 міліонів золотих. Самому державному скарбові фірма залягає з податками на суму 18 міліонів зол., англійським банкам 25 міліонів зол. На

Що писало „Діло" 50 років тому

РОЗСЛІДИ ПОКЛАДІВ СОЛИ.

„Професора львівської політехніки Ю. Медв[...] кого запросили до розслідів покладів соли в окол[...] Доброми́ля, бо мабуть тому, що внаслідок залив[...] ня копальні у Ляцькому існування тамошньої с[...] ни загрожене, треба відкрити нові джерела в [...] околиці."

ВОРОГИ ДЕРЖАВИ І БАТЬКІВЩИНИ.

Берлін, 15. травня. В копальнях Гаген і Нот[...] коло Ахен вибухнув страйк і ширюється даль[...] В копальнях у Ґлікгільф на Шлеську застрайку[...] 3.000 гірників, а в Гермсдорф вибухнув також стр[...] Цісар відповідаючи депутації робітників сказав, [...] уважає кожного соціял-демократа ворогом держ[...] і батьківщини.

В АВСТРІЙСЬКІМ ПОЧТОВІМ РУСІ

мають завести нове уладження, а саме, листи на[...] вані на поспішні залізничі поїзди видаватимуть [...] товим урядам і на таких стаціях, де ті поїзди не [...] пиняються. При допомозі окремого приладу вик[...] тимуть листи підчас їзди з почтового вагону і [...] това служба, що ждатиме на двірці, забере лис[...]

негайні платности треба тепер фірмі 15 мі[...] нів зол. Загальні обороти „Відзевскої Ма[...] фактури" сягали 80 міліонів зол. річно, і [...] станньому часі спали до 30 міліонів [...] Причиною банкротства були не лише фін[...] ві клопоти, але також непорозуміння між [...] ловою підприємства Оскаром Коном та [...] сином Максом Коном, який недавно ви[...] процес з батьком за 625.000 зол. 800 роб[...] ків залишилося без праці. Вони зголос[...] зі своїми домаганнями до синдика Жмієвс[...] го, якого призначив окружний суд. До [...] ви фірмою ввійде мабуть теж директор [...] ністраційного департаменту в мініст[...] внутрішніх справ М. Годлевський.

— **Арештування пачкарів.** На польсько-[...] мецькім кордоні в околиці шлеської Руди [...] оживлену діяльність ватага пачкарів, що [...] пачковувала людей з Німеччини до Польщ[...] навпаки. Крім нагороди за перепачкування [...] рез кордон члени ватаги ограблювали [...] жертви з грошей і вартісних предметів [...] днях обікрали А. Клечевського, якому за[...] 5.000 зол. Згаданий А. Клечевський втік [...] меччини до Польщі. Ватага ограбила та[...] рагама Длуґовського, якому забрала [...] мецьких марок. Провідником ватаги була [...] та Малеська з Руди. Крім неї поліція ар[...] ла ще 5-ох членів ватаги.

— **Масові самогубства на Шлеську.** В [...] вицях повісився у власнім помешканні [...] Епштайн. Причиною самогубства було [...] рування життям. — У Ліпінах скінчив [...] губством Павло Піпа. Причиною само[...] була умова недуга. — В Хожові скінчив [...] губством Пьотр Базан, який теж був [...] дужий. На цьому тлі дійшло теж до [...] 66-літньою Катериною Валясовою, яка [...] до криниці. На залізничім шляху [...] ком знайшли змасакроване тіло Матус[...] да веде слідство, що було причиною [...] смерти.

— **Велитенські зловживання на [...] пошті в Парижі.** В головнім поштовім [...] дільниці в Парижі викрили велитенські [...] вання. Слідство виявило, що кількох [...] урядовців забирали собі французькі [...] що їх пересилали надавці звичайними [...] Дефравданти міркували, що пошко[...] будуть жалуватися з огляду на розпор[...] забороняє пересилати гроші [...] листами. Одначе кількох пошкодова[...] нулося до суду, що перевів слідство [...] вило винуватців. Дотепер поліція ар[...] поштових урядовців. Один з них [...] що в останніх двох місяцях присвоїв [...] тисяч франків.

— **Бунт вязнів у румунській вязниці** [...] йовій дійшло минулої ночі до бунту [...] у місцевій вязниці, де вязні пробували [...] ти будинок. Заалярмована поліція [...] лад.

— **Мандрівні священики.** „Безбожн[...] союзу безбожників у СССР варіяє [...]

ях і по селах можна стрінути від якогось часу мандрівних священиків". — Не є це мандрівні проповідники, про яких писала раніше большевицька преса. Ці священики — пише „Безбожник" — мандрують по селах і містечках з невеличкою валізочкою в руках, в якій мають потрібні предмети, необхідні до богослуження. „Як так — обурюється орган безбожників — ці священики „носять зі собою церкву". Прибувши до села „мандрівний священик" наладнує негайно звязок з його мешканцями. Якщо якась селянка нездужає, священик доглядає її та дітей, помагає в кухні і навіть за власні гроші купує харчі. Таким чином священик здобуває довіря і прихильність населення, яке опісля навчає про духові і моральні вартости. „Безбожник" кінчить свою статтю наклепом, що мандрівні священики є мабуть „фашистівськими агентами", що діють на шкоду комуністичної держави.

— **Підземні церкви і монастирі.** Віденський тижневик „Шенере Цукунфт" повідомляє про відкриття двох німецьких учених в Малій Азії в долині Ґерем. У цій долині повно обелісків та відломків скал, високих навіть 50 м. Цей ліс обелісків і відломків скал робить тим сильніше враження, що обеліски є ріжного кольору: в долині здебільша темночервоні, вище на горі та яскраво червоні. Всі ці обеліски і скали є з туфу, вульканічного походження. Тому, що такий камінь є мягкий і легко можна його обробити, мешканці долини Ґерем уживали його вже від найдавніших часів до будови святинь, каплиць і т. п. Між VIII. і XIII. віком черці будували з туфу не лише церкви, але також підземні монастирі. Мури деяких святинь, як на це вказують руїни, були покриті образами червоної краски, в інших мальовилах зберегли субтильний рожевий відтінок. Всі образи представляють сцени зі Старого і Нового Завіту. Німецькі вчені віднайшли памятки мистецтва, іконостаси, вівтарі та гробівці. Всі знахідки збереглися в дуже доброму стані з огляду на сухий клімат. Відкриття в долині Ґерем є цінним причинком до студій над історією християнства в Малій Азії.

— **В летунській катастрофі** 11. ц. м. згинули два совєтські летуни: командант бригади Сєдов і майор Павлина Осипенко. Згадана летунка була одною з трьох летунок, що брали участь минулого року в леті Москва—Далекий Схід. Урни з попелом летунів замурують у стіні Кремля, а не на цвинтарі, де звичайно ховають трупи.

— **Гарні доходи з музеїв.** Французькі музеї і історичні замки виказують велику надвишку доходу за 1938. р. у відношенні до 1936. р. 1937. р. не беруть під увагу, бо тоді музеї та історичні памятки відвідали міліони осіб, які приїхали на всесвітню виставу до Парижа. І так паризький музей Лювр приніс 30% доходу більше, музеї Клюні і Люксембурґу збільшили свої доходи на 20%, історичні замки у Версалі — паризький музей Лювр приніс 30% доходу більше, а замок у Тріянон 100%. Інші історичні замки мають тепер 30% доходу більше як у 1936. р.

Зі судової салі.

ЗА ПРИНАЛЕЖНІСТЬ ДО ОУН.

В пятницю 12. ц. м. відбулася розправа проти Петра Козяра та Івана Савки з Трибухівців пов. Бібрка, яких прокуратор притягнув до відповідальности за злочин державної зради з арт. 97 § 1. к. к. та за зневагу державного прапора з арт. 152 к. к. Акт обвинувачення каже, що П. Козяр і І. Савка злер у ночі 11. листопада м. р. державний прапор з громадського будинку у Трибухівцях і повісив на його місце жовто-блакитний прапор. Притриманий І. Савка вїзнав, що до цього намовив його підс. П. Козяр.

Перед відчитанням акту обвинувачення прокуратор Хмільовський поставив внесок, щоб трибунал вів розправу при замкнених дверях, бо розправи „заслухають" політичних справ до салі багато людей і до демонстрацій проти держави. Крім того на салі перебувають інші особи як слухачі, які переходять свого часу границі оборони. Обор. **д-р В. Старосольський** спротивився цьому внескові кажучи, що до салі впущено лише рідних підсудних і кількох слухачів. До того справа є такого роду, щоб дійшло до якоїнебудь демонстрації. Трибунал по нараді відкинув внесок прокуратора. По розправі трибунал засудив **Петра Козяра на 5 років і 6 місяців вязниці, Івана Савку на 4 роки і 6 місяців вязниці; обох на втрату громадянських прав по 10 років і на 5 років під поліційний догляд по виході з вязниці.** Підсудних боронив адв. **д-р В. Старосольський.**

ЗА ЗБІГОВИЩЕ І СПРОТИВ ВЛАДІ.

В понеділок 15. ц. м. відбудеться розправа перед апеляційним трибуналом у Львові проти **Михайла Олійника, Степана Наконечного, Івана Кравчука, Василя Луцика і Данила Новосада** зі Сокальщини за збіговище і за непослух владі. Боронитиме адв. **д-р В. Старосольський.**

—o—

ДОПИСИ.

КОМАРНО.

Вибори до міської ради. На основі компромісової листи вибрано у нас до міської ради: 4 українців, 8 поляків і 4 жидів. З українців увійшли до ради: м-р Осип Утриско, адвокат, Микола Здерко, директор Українбанку, Іван Сороковський, абс. філ. та Іван Пелеський, син Михайла, міщанин. Понадто ввійде один українець також до управи міста. Українці в Комарні творять третину населення.

Свячене в читальні „Просвіти" ім. І. Мазепи. В дні 7. п. м. влаштувала читальня „Просвіти" ім. І. Мазепи в салях Українбанку свячене, на якому були присутні крім членів також запрошені гості. Всіх учасників було понад 100. По посвяченні „снідів" о. М. Ферешом, голова тої читальні м-р П. Ольховий привітав учасників коротким бадьорим словом, передаючи їм найкращі побажання. Відтак гарно промовив до учасників о. М. Ферешь, підносячи як символ свята: єдність і любов. Від культ.-освітніх установ промовляв м-р О. Утриско, від молоді п. М. Гнатів. Серед співів та веселої гутірки провели учасники свята кілька годин зі собою. Свято залишило у всіх якнайкраще враження і спомин.

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ.

ЖИТТЯ І ПРАВО. Вістник теорії і практики. Ч. 1. (48.). Львів, березень 1939. Рік XII. Перший чвертьрік. Стор. 36, 8-ка. — Зміст: XVI. Звичайні Загальні Збори Союзу Українських Адвокатів. — Д-р М. Волошин: Проф. д-р М. Алерганд. — О. Д.: З приводу Заг. Зборів Секції Аплікантів при С. У. А. — М-р Гр. Заперковний: Недоладний податковий закон. — М-р Ю. Е. Гавришкович: Засада позовництва. — М. Приймa: Приписи з арт. 54 і 61. — С. Стефаник: Адміністраційна практика. — Ю. П.: Вирішення Начальної Адвокатської Ради. — За права української мови. — Д-р К. Левицький: Дир. М. Заячківський. — І. Кв.: Д-р М. Гардецький. — Бібліографія. — Комунікат Секції Аплікантів. — З карних оречень. — Оречення Найв. Суду.

ШЛЯХ ВИХОВАННЯ Й НАВЧАННЯ. Педагогічний тримісячник. Орган Т-ва „Взаїмна Поміч Українського Вчительства". Січень-лютень-березень 1939. Кн. 1. Рік VIII. Стор. 64, 8-ка. — Зміст: Д-р Василь Сімович: Степан Смаль-Стоцький як педагог і педагогічний діяч. — Проф. д-р В. Вітвіцкі: Розмова з песимістом. — Мирослав С.: На марґінесі українських читанок для всенародніх шкіл. — Франко Тарас: Зимові спорти в школі. — Д-р Вол. Безушко: В чім суть поглядового навчання. — Ковій Дмитро: Деякі психологічні моменти завдання домашніх письменних праць. — Ліпперт М. — Домбровський А: З нових педагогічних дослідів у чужині. — З освітньої діяльности. — Серед книжок.

РІДНА ШКОЛА. Ілюстрований часопис для всіх. Двотижневик. Рік VIII. Ч. 9. З 1. травня 1939. Львів. Зміст: Л. Ясінчук: Кружки Р. Ш. як проважні станиці національної культури. — Весняна збірка Рідної Школи. — М. Возонос: Примір гідний наслідування. — Яр. Біленький: Актуальність Т. Шевченка в сьогочасній школі. — — І. Герасимович: Перший раз в Одесі. — Море як виховний чинник в житті народів. — Шкільний плебісцит. — Промова посла Дм. Великановича в соймі. — Л. Шанковський: За реформу української середньої школи. — † Володимир Сольчаник. — З життя Р. Ш. — Бібліографія. — Ріжні вісти.

УКРАЇНСЬКА ШКОЛА. Орган учителів середніх і вищих шкіл. Рік XXI. Ч. 1—6. Квітень 1939. Львів. Зміст: Від Редакції. — Ярослав Біленький: Задуми і дійсність: Як навчаємо української мови в середній загально-освітній школі. — Мирон Федусевич: За нові українські читанки для гімназій і ліцеїв. — Д-р Евген Гриців: Навчання граматики української мови в гімназії і в ліцеї. — Дмитро Ковій: Як підходити до характеризування постатей? — Василь Чапля і д-р В. Бірчак: Середнє і фахове шкільництво у Карпатській Україні. — Д-р Михайло Соневицький: Реформа середнього шкільництва в Німеччині. — Юліян Павликович: Основуймо курси для гімназій, закладаймо бурси-конвікти. — Микола Матіїв.-Мельник: Лірика і новели за 1938 р. — Рецензії. — Гр. Микитей: Загальне Зібрання Т-ва „Учительська Громада". — К. М.: Загальне Зібрання Краєвої Секції вчителів українських приватних середніх шкіл. — З голосів преси. — Тим, що від нас відійшли.

УЧИТЕЛЬСЬКЕ СЛОВО. Двотижневик. Орган Т-ва „Взаїмна Поміч Українського Вчительства". Рік XXVII. Ч. 9. з 1-го травня 1939. Львів.

НАШ ПРИЯТЕЛЬ. Рік 18-ий. Ч. 9. Травень 1939. Львів.

НОВІТНІЙ РЕМІСНИК. Фаховий орган українських ремісників. Місячник. Рік II. Ч. 5. Травень 1939. Львів.

НА СЛІДІ. Журнал молоді. Рік IV. Ч. 5. Травень 1939. Львів.

НАША БАТЬКІВЩИНА. Журнал краєзнавства й туристики. Рік III. Ч. 5. Травень 1939. Львів.

МІСІОНАР Ісусового Серця. Річник 42. Число 5 Травень 1939. Жовква.

—o—

Листування Редакції.

Вп. Г. Т. Добромиль: Той часопис перестав, на жаль, виходити.

Вп. Дописувачеві в Журавні: Не містимо з цензурних мотивів.

ТЕАТРИ.

Великий Театр.

Понеділок 15. 5. год. 6. „Оборона Ксантиппи".
Вівторок 16. 5. год. 20. „Наше Місто".
Середа 17. 5. год. 20. „Субретка".
Четвер 18. 5. год. 16. „Оборона Ксантиппи". — Год. 20. „Субретка".
Пятниця 19. 5. год. 20. „Субретка".

Театр Ріжнородностей.

Від понеділка 15. 5. до пятниці 19. 5. театр нечинний.

Український хор Дмитра Котка. 16. V. Львів. Саля кінотеатру „Атлантік". Початок в год. 8.15 веч. Білети вже можна набути в „Народній Торговлі", Ринок 36.

Український Театр Йосифа Стадника (сеніора).

ВЕЛДІЖ:
15. V. Сісі.
16. V. Конашевич-Сагайдачний.
17. V. Хам.
18. V. Запорожець за Дунаєм.

Український Народній Театр ім. М. Довського.

ТУСТАНОВИЧІ:
15. V. За молдавський престіл.

БОРИСЛАВ:
16. V. Дай серцю волю.
17. V. Пісня Беокиду.

МРАЗНИЦЯ:
18. V. Мати Наймичка.
19. V. Гетьман Полуботок

СХІДНИЦЯ:
20. V. Дай серцю волю.
21. V. Невольник.
22. V. Мати Наймичка.
23. V. Пісня Беокиду.

Український Театр ім. І. Котляревського.

РАДЕХІВ:

15. V. Пригода в Черчі.
16. V. На полі крови.
17. V. Циганське кохання.
18. V. Зоря над Почаєвом.

З Радехова театр загостить до Камінки Струм., звідти до Золочева.

КІНА.

АМПІР: „Мудрагельва" (Міріям Гопкінс).

АПОЛЬО: „Шарлятан" (Борис Карлов).

АТЛЯНТИК: „Невидна суперниця".

БАЙКА: „Наступ на світанку", „Пал в Відни".

БАЛТИК: „Алярм на морі", „Золоті жіночки".

ВАНДА: „Павел і Гавел" та „Дівчина шукає любови".

ҐРАЖИНА: „Долина ґіґантів".

ЕВРОПА: „Панна Ева".

КАСІНО: „Коханий" в гол. ролі Чарльз Боєр і Ірина Дан.

КОПЕРНИК: „Панни на віддані" (Діна Дарбін) і кольорова ґротеска.

МАРУСЕНЬКА: „Веселий чура", „Життєві переживання прокуратора".

МЕТРО: „З любови: недостаточно" і „Замок таємниць".

МІРАЖ: „Люди за мрякою".

МУЗА: „Бравура".

ПАЛЯС: „Волоцюги" (Шепко й Тонько).

ПАКС: „Лише ти" (Слезак Петрович).

ПАТРІЯ: „8 панів із Оксфорду" („Моя маленька").

РАЙ: „Границя".

РІЯЛЬТО: „Вони дві та мужчина".

РОКСІ: „Тінь Шангаю" та додатки.

СВІТ: „Жінки над пропастю" і „Малий моряк".

СВЯТОВИД: „Рік 1914", „Веселка" Ліенея.

СТИЛЕВЕ: „Чи Люпина то дівчина" і ревія.

ТОН: „Чорний опир", „Весела чвірка".

УТІХА: „Щаслива 13-ка" та ревія.

ХИМЕРА: „Стенотипістка".

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(пл. Марійська ч. 5)
„Битва над Ізонцо".

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

ПОНЕДІЛОК, 15. ТРАВНЯ 1939.

7.00 Ранішній денник, 7.15 Муз. з пл., 8.00 Для шкіл, 8.10 Танк. музика з пл., 11.00 Для шкіл „Павлусь у вириші", 11.25 Музика з пл., 11.30 Для новобранців, 11.57 Сигнал, 12.03 Полудн. авд., 13.00 Для купців і ремісників: Відповіди на актуальні питання, Торговля підчас мира та війни, 13.30 „Карлович" муз. авд. для гімназій, спів, скрипка, 14.00 Концерт бажань, 14.45 Господарські вістки, 14.50 Біржа, 14.55 Спорт, 15.00 Театр Уяви для молоді: „Таємний Город" на осн. Берлета, 15.30 Орх., 16.00 Пополудневий денник, 16.08 Господарські вістки, 16.20 Біольоґія, 16.25 Мецосопран, форт., 16.55 Викопалини в Біскупіні, 17.10 Брамс: Тріо а-дур на форт., скрипку, віол., 18.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 18.05 Про музикольоґію, 18.20 Актуальність, 18.30 Підгалянська музика, 19.00 Воєнська авд., 19.30 Орх., реферат, 20.00 Хліборобська гутірка, 20.15 Пісеньки, спів, форт., 21.00 Симф. орх., форт., 21.40 Літер. новинки, 22.00 Сучасна душа Польщі, 22.15 Будова нових шкіл у Львові, 22.30 Із співецького альбума, 22.55 Огляд преси, 22.58 Штормовий комунікат, 23.00 Останні вістки, 23.05 Закінчення програми.

ВІВТОРОК, 16 ТРАВНЯ 1939.

7.00 Ранішній денник, 7.15 Муз. з пл., 8.00 Для шкіл, 8.10 Оркестра, 8.50 Ранвістки, 11.00 Для шкіл: Відвідуємо молочарню, репортаж для старших дітей, 11.15 Раймонд Берд грає на саксофоні, пл., 11.30 Для новобранців, 11.57 Сигнал, 12.03 Полуднева авд., 14.00 Перша людська осели у Вороті (у господарстві Мочерників), Народні пісні, сопр., форт., **14.30 Сімдесятьпять літ українського театру, виг. Т. Чорній**, 14.45 Господарські вістки, 14.50 Біржа, 14.55 Програма на завтра, 15.00 „Страшні пригоди Тофі", оповід. для молоді, 15.15 Техн. скринька, 15.30 Оркестра, 16.00 Пополудн. денник, 16.08 Господарські вістки, 16.20 Фін.-госп. актуалії, 16.30 Спів. pecітaль Сергія Бенонія, бас, 16.50 Наші справи, гутірка, 17.00 Відгомони сили та слави, 17.05 Форт. твори, 17.25 Голяндія, кольоніяльна держава, 17.35 З піснею по краю, 18.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 18.05 Програмова резерва, 18.15 Музика з пл., 18.30 Для робітників, 19.00 Присяга польської олімп. кадри, 19.20 Розр. концерт, орх., віол., сопр., форт., 20.0 Для села: Що це таке екоиом. округи, кооп. хвилина, 20.15 Розр. концерт, 20.35 Веч. денник, метеорольоґічні вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 „Свершок за запічком" оп. Ґольдмарка; у перерві коло год. 21.35 Оповідання про вірне кохання, новеля Діккенса, 22.55 Інформ. авд., 22.58 Штормовий комунікат, 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

ЧЕТВЕР, 18. ТРАВНЯ 1939.

7.20 Орх., 8.00 Ранішній денник, 8.15 Військ. орх., коло год. 10.30 після богослуження музика з пл., 11.00 Концерт бажань, 11.57 Сигнал, 12.03 Симф. поранок, 13.00 Нарис: „Ст. Бжозовський або інтелектуальна совість", 13.15 Музика, орх., **Люба Німцівна** спів, 14.45 Гутірка техніка з молоддю, 15.00 Для села: Добрі та погані звички, Від чого почати працю у сільських промислах, 16.30 „Палестріна", хор, нар. капеля, 16.55 Театр Уяви: „Добрий сусід" гумореска, 17.20 Орх., сопран, барит., скрипка, форт., 19.45 Біжучі вістки з міста та провінції, 19.50 Скрипковий pecітaль Г. Очерета в супр. форт., 20.10 Пластичний огляд, 20.25 Збірні спорт. вістки, веч. денник, метеорольоґ. вістки, програма на завтра, 21.00 „Казка про 6 синів годинникаря" Весела Сирена, 21.40 Танк. музика, реферат, 22.58 Штормовий комунікат, 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

ПОНЕДІЛОК, 15. ТРАВНЯ 1939.

БЕРЛІН 19.45 Веч. гомін, БІЛҐОРОД 18.15 Арфа, 2.00 Спів, 20.30 Форт., БУДАПЕШТ 18.45 Сальов. квінтет, 20.00 Концерт оп. орх., ВІДЕНЬ 18.15 Пісеньки і танки давніх часів, 19.00 Тріо на форт., скр., саксофон д-моль Релінґа, **19.50 українські вістки**, 22.30 Легка і танк. музика, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 16.30, 20.15, 21.00 Нар. мельодії, 22.20 Концерт на віол. і орх. Тартінія, ЛЬОНДОН РЕДЖ. 20.30 „Тоска" оп. Пуччінія, МІЛЯНО 17.15 Танк. музика, 20.35 Розр. муз., 21.00 Форт., 22.20 Розр. програма, ПАРІ ПТТ 18.05 Пісні, 20.30 Опера, РАДІО ПАРІ 20.30 Концерт, РИМ 21.45 Симф. концерт, СОФІЯ 18.15 Популярна муз., 19.00 Хор, 20.55, 21.40 Легка музика, СТОКГОЛЬМ 20.40 „Продана наречена" оп. Сметани, ФЛЬОРЕНЦІЯ 21.00 „Ріґолетто" оп. Верділа.

ВІВТОРОК, 16. ТРАВНЯ 1939.

БЕРЛІН 20.15 Танк. музика, БІЛҐОРОД 20.00 Нар. пісні, 20.30 Хор, БУДАПЕШТ 17.40 Орх., 19.25 Форт., 20.20 Концерт, 22.00 Танк. музика, ВІДЕНЬ 16.00 Скандинавська музика, 17.10 Розр. муз., **19.25 Українські вістки**, 19.30 „Фальстаф" оп. Верділа, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 18.15 Квартет, 19.15 Настроєва муз. авт., 20.30 Індійська фантазія Бузонія на форт. і орх., КОПЕНГАҐЕН 20.00 Танцюва нар. музика, інстр., спів, 22.30 Сер., МІЛЯНО 20.30 Розр. музика, 21.00 „Меса за Реквієм" Верділа, ПАРІ ПТТ 18.05 Пісні, 18.30 Орх., РАДІО ПАРІ 18.15 Сопран, 20.15 Камер. музика, РИМ 20.30 Віол., СОФІЯ 18.00 Легка і танк. музика, 19.30 Популярна музика, 20.00 Смичк. квартет, 20.55 Розр. програма, 21.15 Легка і танк. музика.

ЧЕТВЕР, 18. ТРАВНЯ 1939.

БЕРЛІН 18.30 Скрипка, БІЛҐОРОД 19.50 Гумор, БУДАПЕШТ 19.40 Орх., 22.00 Форт. твори Ліста, ВІДЕНЬ 15.00 Смичк. квартет ґ-моль Ґріґа, 16.00 Орх., пок. квартет, 18.30 „Розбитий дзбанок" ком. Кляйста, **19.55 Українські вістки**, 20.15 Орх., сопр., 22.50 Легка і танк. муз., ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 17.00 Розр. муз., 20.30 Орх., скрипка, 22.30 Форт., КЕНІҐСБЕРҐ 20.15 „Німота лялика" оп. Штравса, МІЛЯНО 17.00 Орх., 21.00 „Ораторія" Баха, МІНХЕН 20.15 „Гаспароне" оп. Мілєкера, МОНТЕ ЧЕНЕРІ 21.00 „Манон" оп. Маснета, ПРАГА 18.30 Розр. музика, 19.20 Давні танки, РАДІО РОМАНІЯ 21.15 Спів. pecітaль Павла Прокопієві, РИМ 17.15 Розр. програма, СОФІЯ 18.00 Легка і танк. музика, 19.30 Скрипка, 20.00 Орх., 20.55 Камер. муз., СТОКГОЛЬМ 20.35 „Біттер-Світ" оп. Коварда.

Радіокутик.

РАДІОВИЙ ВИСИЛЬНИК У ДОМОВИНІ.

Коли одному атенському архітектові вмерла жінка, він казав вибудувати собі каплицю недалеко порту Пірею, до якої перевезено труну з покійною. Сам єпископ супроводив похоронний похід. Непотішний у своєму горі вдівець дуже часто зачинявся у каплиці та віддавався насамоті гірким думам при домовині своєї жінки. Однак підозрлива атенська поліція перевела, підчас неприсутности архітекта, ревізію у каплиці та відчинила домовину. На превелике здивування замість тіла жінки архітекта знайдено у домовині цілковито заінстальований короткохвильний радіовисильник, готовий до вжитку. Від тоді поліція стежила за архітектом та несподівано арештувала бідного вдівця у каплиці, в часі як він надавав тайні вістки для італійської розвідки.

РАДІОВА КОМУНІКАЦІЯ В ЧАСІ ВІЙНИ.

У зв'язку із Днем Армії, зорганізувало американське радіофонічне т-во НБК цікаву демонстрацію, комунікаційно радіового значіння, в часі найближчої війни. Цю демонстрацію переведено на велику скалю, зуживаючи 100.000 англ. миль радіофонічних проводів, що лучили командантів дуже віддалених воєнних одиниць з головним штабом та відділами, які оперують на землі, морі та у повітрі. Авдиція виказала можливости координації воєнних дій державньої армії радіовою комунікацією. Для кращого опрацьовання цієї авдиції запросило т-во НБК до співпраці офіцирів армії Сполучених Держав.

АМАТОРСЬКІ РАДІОСТАЦІЇ У СПОЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ.

Сполучені Держави Америки нараховують тепер більш як 51.000 аматорських радіостацій. Висліди з користи праці радіоаматорів виявляються найкраще при ріжних стихійних катастрофах, коли багато нормальних комунікаційних засобів зовсім нищаться. Багато американських радіоаматорів є у постійному контакті зі службою лучби військової резерви, вправляючись та виробляючись у своїй ділянці.

Біржа.

Львів, 13. травня 1939.

ГРОШІ

Бельги бельг. 90·72—90·72, Доляри америк. 5·32·50—5·32·50, Доляри канад. —·—5·29·00—5·29·00, Фльор. гол. 286·12—286·12 Франки франц. 14·06—14·09, Франки шв. 118·75—119·90, Фунти англ. 24·85—24·94 Гульд. данц. 99·75—100·25 Кор. данськ 110·85—111·38, Корони норв. 124·65—125·32 Корони шведські 127·80—128·57, Ліри іт. 17·00—17·60, Марки фінляндські 10·70—11·00 Марки нім. срібні 81·50.

Акції

Банк Польський 112·00, Цукор 15·00—14·50, Вугіль 31·00—00·00, Ліпьноп 88·00—87·50, Модзеїв 18·50—00·00, Островець 76·75—77·25, Стараховиці 53·50—53·75, Жирардів 63·50—63·00, Габербуш 64·00.

Папери

5 і пів внутрішня 60·50, 3 інвестиційна 1 ем. 79·00, серія 00·00—00·00, 2 ем. 80·00 серія 00·00—00·00, 5 конверсійна 65·00 5 колійова 00·00—62·00, 4 прем. дол 39·25 4 консолідаційна 61·50—61·00.

Тенденція дещо слабша.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

Львів, дня 13. травня 1939

1 кг. масла десер. бльок без опак.	2.85
1 кг. масла бочк. з опак.	2.90
1 л. молока	зол. 0.17—0.18
1 кг. яєць	зол. 0.95

Тенденція на масло знижкова; на молоко та яйця вдержана.

ОГОЛОШЕННЯ!

Звертаємося останній раз до Вп. Панів із зазивом заплатити довг в „Самопомочі", який Ви затягнули студіюючи в Познані. Інакше підемо на судову дорогу.

Рік пожички	
1932	Сенишин Евген
1932	Бережанський Василь
1932	Гонушевський Мирон
1932	Курилюк Володимир
1933	Крижанівський Петро
1933	Крижанівський Андрій
1933	Куницький Модест
1933	Герус Ярослав
1933	Когій Лев
1933	Полуфанко Роман
1933	Хаджай Надія
1934	Рибачек Богдан
1934	Ділич Василь
1934	Домарацький Ярослав
1934	Гнідан Володимир
1935	Зарицький Ярема
1935	Оробець Володимир
1935	Макаруха Осип
1935	Кисілевський Степан
1935	Тимочко Осип
1935/6	Стасько Мирослав
1935/6	Макарівський Василь

Гроші присилати на адресу: Роздільський, Познань 8 Graniczna 1. m. 1

Познань, 10. V. 1939.

За Виділ „Самопомочі":

Головатий Мих., голова. Роздільський ..., секретар.

1014

Redaktorzy: d-r Iwan Nimczuk, Iwan Kedryn-Rudnyćkyj. Wydawca: Spółka Wyd. „Diło", Lwów. Z drukarni S-ki Wyd. „Diło", Lwów, Rynek ...
Редактори: д-р Іван Німчук, Іван Кедрин-Рудницький. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок ...